

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi ampumaratalaki. Lisäksi muutettaisiin ampuma-aselakia, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annettua lakia, järjestyslakia ja rikoslakia. Samalla kumottaisiin ampumaratoja koskevat vanhat, Venäjän vallan aikaiset säädökset. Ehdotuksen tarkoituksena on edistää turvallista ampumaharrastusta. Lisäksi ehdotuksen tarkoitus on parantaa aseturvallisuutta.

Ampumaradan perustaminen ja ylläpitäminen edellyttäisivät ampumaratalupaa lukuun ottamatta vähäisen ampumaradan perustamista ja ylläpitämistä, jotka olisivat ilmoituksenvaraisia toimia. Ampumarataluvan saamisen edellytyksiä olisivat, että luvan hakija olisi sopiva radan pitäjäksi ja että rata olisi turvallinen. Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestyssääntö. Ampumaradalle nimettäisiin ratavastaava, jonka tehtävä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen. Vähäisen ampumaradan perustamisen edellytykset vastaisivat ampumaradan perustamisen edellytyksiä.

Tehokkaimmat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Tehokkaiden ilma-aseiden hallussapito olisi luvanvaraisuuden sijasta ilmoituksenvaraista, jos hallussapitäjällä olisi ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

Ampuma-aseen säilyttämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan tiukennettaviksi ja tarkennettaviksi. Ampuma-aseen säilytyspaikat ehdotetaan määriteltäväksi laissa. Ampuma-aseelaista ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus säilyttää ampuma-asetta siten, että aseeseen osaa säilytetään ampuma-aseesta erillään ampuma-aseen ja sen osan ollessa säilytettynä siten, että ne eivät ole helposti anastettavissa. Velvollisuutta säilyttää ampuma-ase hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa laajennettaisiin koskemaan kaikkia sellaisia luvanhaltijoita, joilla on enemmän kuin viisi ampuma-asetta.

Ampuma-aselakiin ehdotetaan lisäksi sisällytettäväksi ampuma-aseen tilapäistä säilyttämistä koskevat säännökset. Ampuma-aselain lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaan pykälään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia. Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ehdotetaan rajattavaksi kahteen tilanteeseen, joista toinen koskee oikeuslääketieteellisiä tutkimuksia ja toinen itsemurhayrityksen jälkeistä tahdosta riippumattomaan hoitoon määräämistä. Lääkärillä olisi jatkossa muun terveydenhuollon ammattihenkilön tapaan oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jos hän potilasasiakirjojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo henkilön olevan sopimaton ampuma-aseeseen, aseeseen osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Lisäksi ehdotetaan, että poliisi voisi säilyttää ilmoitusta enintään kolmen vuoden ajan. Ilmoitusta ei saisi käyttää muuhun tarkoitukseen kuin ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa koskevan asian käsittelyyn. **Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2014 aikana.**

Sisällys

Yleisperustelut

Johdanto

Ampuma-aselain uudistamisen tavoitteena on aseturvallisuuden lisääminen. Ampuma-aselaki (1/1998) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1998. Laki oli aiempaa ampuma-aselainsäädäntöä selkeästi yksityiskohtaisempi ja sillä saatettiin kansallisesti täytäntöön aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin direktiivi (91/477/ETY, jäljempänä asedirektiivi). Ampuma-aselakiin on tehty useita muutoksia, joista kolme on ollut sisällöltään laajaa.

Maaliskuun alussa 2002 voimaan tulleella ampuma-aselain muutoksella mahdollistettiin ampuma-aseen hankkimiseen ja hallussapitoon oikeuttavan luvan antaminen yhteisölle ja säätiölle sekä luotiin kaasusumuttimille erillinen lupajärjestelmä. Vuoden 2004 alusta tuli voimaan niin kutsuttu armovuosijärjestelmä, joka mahdollistaa luvattoman ampuma-aseen luovuttamisen poliisille eräin reunaehdoin ilman rangaistusta.

Kesäkuun 13 päivänä 2011 voimaan tulleella ampumaa-aselain muutoksella tehostettiin lupaviranomaisten tietojensaantimahdollisuuksia, tiukennettiin käsiaseita koskevaa luvansaantia sekä saatettiin voimaan aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta annetun direktiivin (2008/51/EY) säännökset. Lisäksi tuli voimaan 31 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan lisäpöytäkirjan määräykset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen kansallisen lainsäädännön alaan.

Nyt ehdotetuilla säännöksillä jatkettaisiin aselainsäädännön uudistamista. Uudistuksen taustalla ovat muun muassa sisäasiainministeriön asettaman aseturvallisuustyöryhmän raportin suositukset sekä eräät lakia sovellettaessa havaitut uudistustarpeet.

Tehokkaat ilma-aseet ehdotetaan sisällytettäväksi ampuma-aselain soveltamisalaan. Muun muassa niiden hankkiminen, hallussapito, valmistaminen ja niillä harjoitettava kauppa tulisivat luvanvaraisiksi. Hankkiminen ja hallussapito olisivat kuitenkin ilmoituksenvaraisia silloin, kun henkilöllä olisi oikeus ampuma-aseen hallussapitoon. Tehokkaiksi ilma-aseiksi

katsottaisiin sellaiset metallikuulaa ampuvat ilma-aseet, joiden piipun pienin sisähalkaisija olisi yli 6,35 millimetriä. Ilma-aseille, joiden piipun pienin sisähalkaisija olisi 6,35 millimetriä tai vähemmän, ei ehdotettaisi uutta sääntelyä. Niiden, kuten jousiaseidenkin, sääntely perustuisi järjestyslain (612/2003) säännöksiin, joiden mukaan esineiden hallussapito yleisellä paikalla ilman hyväksyttävää syytä sekä pysyvä luovuttaminen alle 18-vuotiaalle on kielletty.

Ampuma-aseiden säilyttämistä koskevia säännöksiä tarkennettaisiin ja osin tiukennettaisiin. Ampuma-aseen hyväksyttävät säilytyspaikat määriteltäisiin laissa. Ampuma-aseen säilyttäminen ei enää olisi mahdollista siten, että aseeseen osaa säilytettäisiin erillään muusta ampuma-aseesta ilman, että osa tai muu osa aseesta olisi lukittuna. Jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi aseet säilytettävä hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymässä säilytystilassa. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi säännös ampuma-aseen tilapäisestä säilyttämisestä.

Ampuma-aselain vuonna 2011 voimaan tulleen muutoksen yhteydessä säädettiin lääkärille velvollisuus ja muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle oikeus salassapitosäännösten estämättä tehdä poliisille ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syytä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseeseen osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että laissa määriteltäisiin, milloin ilmoitusvelvollisuus olisi olemassa. Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä olisi edelleen ilmoitusoikeus niissä tapauksissa, joissa voimassaolevan lain mukaan lääkärillä on ilmoitusvelvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on ilmoitusoikeus. Lisäksi poliisille ehdotetaan oikeutta säilyttää ilmoituksia kolmen vuoden ajan siten, että niitä voitaisiin käyttää vain aselupaa koskevassa harkinnassa. Ampuma-aselakiin ehdotetaan lisättäväksi kaasusumuttimen uudeksi lupaperusteeksi erityisestä syytä eläinten karkottaminen sekä sumuttimen käyttöturvallisuutta koskeva säännös. Ampumaratojen perustamista ja valvontaa koskeva lainsäädäntö ehdotetaan uudistettavaksi kokonaan. Vähäisen ampumaradan perustaminen olisi ilmoituksenvaraista kun taas varsinaisen ampumaradan tai ampumaurheilukeskuksen perustaminen olisi luvanvaraista. Vähäinen ampumarata olisi rata, jolla olisi tarkoitettu ammuttavan enintään 10 000 laukausta vuodessa. Laki ei koskisi lainkaan tilapäisiä ampumatapahtumia eikä satunnaista tai pienimuotoista ampumista.

Ampumaradan ylläpitäjältä edellytettäisiin sopivuutta tähän tehtävään. Lisäksi radan tulisi olla turvallinen. Ampumaradalla olisi oltava järjestyssääntö ja ratavastaava, joka valvoisi radan turvallisuutta. Maakuntien liitoille ehdotetaan velvollisuutta laatia ja ylläpitää alueellaan ampumaratoja koskevaa kehittämissuunnitelmaa. Lakiin henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa (761/2003) ehdotetaan tehtäväksi tarvittavat muutokset. Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka mahdollistaisi aserekisteritietojen antamisen tullille, puolustusvoimille, rajavartiolaitokselle ja vankeinhoitoviranomaiselle niiden palveluksessa olevan ampuma-asetta kantamaan oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arviointia varten. Rikoslain aserikoksia koskevaan 41 lukuun ehdotetaan lisättäväksi ampumaratarikosta koskeva säännös. Ampuma-aserikosta koskevaa luvun 1 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä rangaistaviksi säädetyt teot olisivat rangaistavia myös silloin, kun rikosesineenä olisi tehokas ilma-ase, kaasusumutin taikka ohjus- tai raketinheitinjärjestelmä. Lisäksi luvun 2 §:ssä säädetyssä törkeässä ampuma-aserikoksessa rikosesineinä voisivat olla myös ohjus- ja raketinheitinjärjestelmä sekä usea tehokas ilma-ase.

3. Nykytila Lainsäädäntö ja käytäntö

Ampumaratojen perustamisesta ja ylläpidosta säädetään vuodelta 1915 olevassa asetuksessa. Asetus on sisällöltään suppea ja vanhentunut. Asetus mahdollistaa ampumaratojen perustamisen ainoastaan yhdistyksille ja yksityisille henkilöille. Perustaminen edellyttää asetuksen mukaan kuvernöörin lupaa. Itsenäisyyden aikana lupaviranomaisina ovat aiemmin toimineet lääninhallitukset, mutta valtion paikallishallintoa uudistettaessa vuoden 2010 alusta lupaviranomaistehtävä siirtyi samanaikaisesti toteutetun poliisin hallintorakenneuudistuksen yhteydessä siirtymäsäännösten perusteella Poliisihallitukselle.

Asetuksessa on säädetty luvan antamisen edellytyksiksi vain, että ampumarata tai sisätiloihin perustettava ampumapaviljonki täyttää yleisen turvallisuuden kannalta tarpeelliset vaatimukset. Luvan hakijan sopivuudesta ei ole säännöksiä. Radan toiminnanaikaisesta valvonnasta on säädetty ainoastaan, että poliisiviranomaisella tulee olla esteetön pääsy radalle tai ampumapaviljonkiin. Ampumarata tai ampumapaviljonki on suljettava, mikäli radan tai paviljongin omistaja ei täytä velvolluuksiensa tai kuvernöörin laillisia vaatimuksia.

Suppeaa ja vanhentunutta lainsäädäntöä on jouduttu tulkitsemaan ja soveltamaan muuttuneissa olosuhteissa. Koska asetuksen mukaan luvan on voinut saada ainoastaan yksityinen tai yhdistys, on lupia jouduttu hakemaan vastoin todellista asiantilaa esimerkiksi oppilaitosten rehtorien nimiin.

Ilma- ja jousiaseita koskevia säännöksiä on järjestyslaissa. Sen 10 §:n 1 momentin 5-kohdassa on kielletty ilma- ja jousiaseen ilman hyväksyttävää syytä tapahtuvan hallussapito yleisellä paikalla. Lisäksi lain 11 §:ssä on kielletty ilma-aseiden ja jousitoimisten aseiden myyminen sekä muu pysyvä luovuttaminen alle 18-vuotiaalle ilman hänen huoltajansa suostumusta. Ilma- ja jousiaseen haltijan sopivuutta esineen hallussapitoon ei valvota. Koska ilma- ja jousiaseiden maahantuontia, valmistamista, kauppaa ja luovuttamista ei valvota, eivät myöskään esineiden elinkaari ole valvonnassa. Ilma- ja jousiaseet poikkeavat ampuma-aseista siinä, että niissä ei käytännössä ole sarjanumeroita, jotka ovat tehokkaan valvonnan edellytys. Poikkeuksena tähän ovat markkinoille viime vuosina tulleet tehokkaat ilma-aseet, joissa yleensä on sarjanumero. Toisaalta yksilöidyn valvonnan edellyttämä sarjanumerointi voidaan kohtuullisin kustannuksin edellyttää tehtäväksi tehokkaimpiin ilma-aseisiin.

Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten säilyttämisestä säädetään ampuma-aselain 105 ja 106 §:ssä. Ensin mainittuun pykälään sisältyy yleinen huolehtimisvelvollisuus, jonka mukaan edellä mainittujen esineiden haltija on velvollinen säilyttämään niitä siten, ettei ole vaaraa niiden joutumisesta asiattomien haltuun.

Ampuma-aseen säilyttämisestä säädetään 106 §:n 1 ja 2 momenteissa. Lisäksi säilyttämistä koskevia säännöksiä on ase-elinkeinoja ja asekeräilyä koskevissa säännöksissä. Ase-elinkeinonharjoittajien ja asekeräilijöiden on säilytettävä ampuma-aseensa poliisin hyväksymissä säilytystiloissa. Säilyttämistä koskevat ampuma-aselain 106 §:n säännökset kohdistuvat siis muihin kuin asekeräilijöihin ja ase-elinkeinonharjoittajiin.

Säilytysäännökset voidaan jakaa kahteen ryhmään, perussäännöksiin ja eräitä erityistapauksia koskeviin tiukennettuihin säännöksiin. Perussäännösten mukaan ampuma-aseen säilyttämiseen on kolme vaihtoehtoa. Ensimmäinen vaihtoehto on säilyttää ampuma-asetta lukittuna. Yleisimmin tämä tarkoittaa ampuma-aseen patruunapesään tai liipaisinkaareen asetettavaa lukkoa, joka estää ampuma-aseella ampumisen. Toinen vaihtoehto on säilyttää ampuma-asetta lukitussa paikassa. Tyypillisesti tällä tarkoitetaan asekaappia tai muuta lukittua kaappia. Kolmas vaihtoehto ampuma-aseen säilyttämiseen on aseiden osien säilyttäminen ampuma-aseesta erillään. Tällöin erillään säilytettävän ampuma-aseiden osien tai ampuma-aseiden loppuosien ei tarvitse olla lukittuna tai lukitussa paikassa, mutta ampuma-ase on säilytettävä siten, että se ei ole helposti anastettavissa. Tämä vaatimus koskee myös kahta ensimmäistä vaihtoehtoa.

Luvanhaltijalle on asetettu tiukemmat vaatimukset silloin kun säilytettävänä on erityisen vaarallinen ampuma-ase, esimerkiksi sarjatuliase, tai yhteensä enemmän kuin viisi pistoolia, revolveria, itselataavalla kertatulella toimivaa kivääriä tai itselataavalla kertatulella toimivaa muu ampuma-ase -luokkaan kuuluvaa ampuma-asetta. Tällöin ampuma-ase on säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa lukitussa turvakaapissa tai poliisin hyväksymissä säilytystiloissa. Ampuma-aseiden säilyttämiseen tarkoitettu turvakaapista annettu asetuksessa on määritelty hyväksytyiksi turvakaapeiksi suomalaisen SFS 5870 mukaan standardoidut turvakaapit. Lisäksi asetuksen mukaan hyväksytyt ovat turvallisuustasoa koskevilta vaatimuksiltaan vähintään edellä mainittua standardia vastaavan muun Euroopan talousalueella hyväksytyt turvakaapeja koskevan standardin mukaan hyväksytyt turvakaapit. Turvakaappia koskevien teknisten vaatimusten osalta ei ole esitetty tarvetta muutoksiin.

Ampuma-aselain 114 §:ään sisällyttiin 13 päivänä kesäkuuta 2011 voimaan tullut säännös, joka koskee lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta. Lääkärillä on velvollisuus ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä tehdä ilmoitus sellaisissa tapauksissa, joissa hän katsoo henkilön olevan sopimaton aseluvan haltijaksi. Ilmoitus voidaan tai se tulee tehdä, jos sen tekijällä on henkilön tapaamisen ja potilastietojen perusteella perusteltu syy katsoa tämän olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton ampuma-aseen, aseiden osien, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon. Ilmoitusvelvollisuus tai -oikeus on siitä riippumatta, tietääkö terveydenhuollon ammattihenkilö ilmoituksen kohteella olevan aselupaa. Pykälän 2 momentin mukaan poliisilla ei ole oikeutta säilyttää ilmoituksia, joten tieto ei saavuta lupaviranomaista sellaisessa tapauksessa, että henkilö, jolla ei ennestään ole aselupaa, tulee hakemaan ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavaa lupaa sen jälkeen kun ilmoitus on aserekisteritarkistuksen jälkeen hävitetty.

Ampuma-aselain 114 §:ään sisältyy valtuussäännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä ilmoitusmenettelystä, ilmoitusten sisällöstä sekä ilmoitusten käsittelyyn oikeutetusta henkilöstöstä.

Asetuksenantovaltuus ei oikeuta säätämään ilmoituksen perusteista eli siitä, milloin ilmoitus on tehtävä.

Ampuma-aselain nojalla on annettu valtioneuvoston asetus lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeudesta aselupa-asioissa (1223/2011). Asetuksessa on säädetty ensinnäkin ilmoitusmenettelystä. Ilmoitukset on tehtävä poliisin vahvistamalla lomakkeella Poliisihallitukseen aselupa-asioita käsittelevälle henkilölle. Poliisihallitus tarkastaa, onko henkilöllä aselupaa. Jos lupa tai vireillä oleva hakemus on olemassa, lähetetään ilmoitus henkilön kotikunnan poliisilaitokselle peruutusharkintaa varten. Muussa tapauksessa Poliisihallitus hävittää ilmoituksen.

Asetuksen 2 §:n 2 momentissa on viisikohtainen luettelo ilmoituksen perusteista. Luettelon tarkoitus on ohjata lupaviranomaista peruutusharkinnassa. Ilmoituksen tekijä voi käyttää luetteloa tukenaan sen arvioinnissa, onko henkilö sopimaton aseluvanhaltijaksi. Ensimmäisen kohdan mukaan perusteena on, että henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairaudesta aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle. Tällaisessa tilanteessa henkilö on siis hoidettava hoitoyksikössä. Toinen peruste on, että henkilö on todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Tällaisessa pitkäkestoisessa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa henkilön vaarallisuus voidaan todeta luotettavasti. Kolmas peruste on, että henkilö on arvioitu itselleen tai toiselle vaaralliseksi potilaskertomukseen sisältyvän väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä koskevan tiedon ja hänen henkilökohtaiseen tapaamiseensa perustustuvan arvion perusteella. Neljäntenä perusteena on henkilön käyttäytyminen lääkärin tai terveydenhuollon ammattihenkilön tapaamisen yhteydessä väkivaltaisesti tai väkivallalla uhaten. Tällainen käyttäytyminen voi tyypillisesti tapahtua vastaanoton lisäksi esimerkiksi päivystyksen odotustiloissa ja se voi olla käyttäytymistä, jonka arviointi ei edellytä terveydenhuollon ammattihenkilön koulutusta. Koska ampumasekein 114 §:n asetuksenantovaltuus ei oikeuta säätämään tyhjentävästi ilmoitusvelvollisuuden perusteista, on viidentenä kohtana, että henkilö on katsottu jollakin muulla ilmoituksessa yksilöidyllä perusteella sopimattomaksi pitämään hallussaan ampumaseiteja, aseita, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan ylläpito ja ampumasekein käyttöön kouluttaminen säädettiin luvanvaraisiksi ampumasekein 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulleella muutoksella (601/2001). Muutoksella luotiin ampumarataa koskevan luvan ja ympäristölainsäädännön edellyttämien lupien lisäksi kolmas lupatyyppi koskemaan kaupallisen ampumaradan ylläpitoa. Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumasekein käyttöön kouluttaminen on puolestaan läheisessä yhteydessä yksityisen turvallisuusalan vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutuksen kanssa. Tässä lainsäädännössä edellytetään kouluttajalta voimankäyttökouluttajakoulutuksen hyväksytyä suorittamista. Lisäksi heidän tulee saada erillinen kouluttajahyväksyntä Poliisihallitukselta. Poliisilla on ampumasekein 116 §:n ase-elinkeinonharjoittajien valvontaa koskevan säännöksen perusteella velvollisuus vähintään kerran vuodessa tarkastaa alueellaan toimivien ase-elinkeinonharjoittajien tiedostot sekä kirjanpito, varastot ja säilytystilat.

Kaasusumuttimien sisältämien aineiden laadusta ja pitoisuuksista ei ole erityissääntelyä. Enimmäispitoisuuksia on lupakäytännössä pyritty rajoittamaan siten, että lupaviranomaiset ovat sisällyttäneet säännönmukaisesti kaasusumuttimien tuontiin ja hallussapitoon oikeuttaviin lupiin ehdon, jonka mukaan sumuttimen tehoaineen enimmäispitoisuus saa olla enintään 5 prosenttia, jos tehoaineena on pippurikaasu (OC), tai enintään 2 prosenttia, jos tehoaineena on CN- tai CS-kaasu taikka tällaisen kaasun ja pippurikaasun yhdistelmä.

2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Ruotsi Ruotsin aselakia sovelletaan ampumasekein ja patruunoiden lisäksi laissa määriteltyihin esineisiin, jotka rinnastetaan ampumasekeihin. Ruotsin aselain mukaan ampumasekein ja patruunoiden hallussapito, ampumasekein kauppa, korjaaminen ja huolto sekä ampumasekein ja patruunoiden tuonti Ruotsiin on luvanvaraista. Lupaa ei tarvita teholtaan rajoitettuihin ilma-aseisiin, hiihappopatruneilla toimiviin aseisiin tai jousiaseisiin, jos nämä ovat tarkoitettuja maaliin ammuntaan, eikä harppuunoihin.

Ilma-ase, hiihappopatruneilla toimiva ase tai jousiase ei ole luvanvarainen, jos sen teho on rajoitettu. Aseasetuksen mukaan tällaisena teholtaan rajoitettuna aseena pidetään sellaista asetusta, jonka ammuksen iskuenergia on alle 10 joulea mitattuna neljän metrin päästä piipun suusta. Puoli- tai täysautomaattiset ilma-aseet katsotaan teholtaan rajoitetuiksi, jos ammuksen iskuenergia on alle 3 joulea vastaavalla tavalla mitattuna. Hiihappopatruneilla toimivat värikuula-aseet katsotaan kuitenkin kuuluviksi teholtaan rajoitettujen ampumasekein ryhmään, jos ase on nimenomaisesti tarkoitettu sellaisten värikuula-ampullien ampumiseen, joiden pienin halkaisija on 16 millimetriä. Harppuuna katsotaan teholtaan rajoitetuksi aseeksi, jos sen energia saadaan jännitetystä kumista ja jos harppuunan etureunan ja sen latausperän kiinnityspisteen väli on enintään 50 senttimetriä.

Ampumasekein ja patruunoiden hallussapitäjä on velvollinen pitämään ampumasekeista ja patruunoista huolta niin, ettei ole riskiä niiden joutumisesta asiattomien käsiin. Kun ampumasekeita ei käytetä, on niitä säilytettävä standardoidussa turvakaapissa tai muussa sitä turvatasoltaan vastaavassa säilytystilassa. Poliisilla on oikeus tarkastaa luvanhaltijan ampumasekein säilytys. Lupa voidaan peruuttaa, jos luvanhaltija ei salli tarkastusta.

Teholtaan rajoitetut aseet voidaan säilyttää myös muulla turvallisella tavalla. Patruunat tulee säilyttää lukolla varustetussa tilassa. Luvanhaltija voi antaa ampumasekeista ja patruunansa toisen henkilön säilytettäväksi, jos hän ei itse kykene säilyttämään esineitä tai siihen on muu erityinen syy. Jos säilyttäjällä ei ole lupaa kyseisten esineiden lainaamiseen, on säilyttämiseen saatava lupa.

Ampumaradan rakentamisessa on noudatettava suunnittelu- ja rakennuslain sekä ympäristökaaren määräyksiä. Yleisohjeiden mukaan ampumaradan tulee täyttää Ruotsin kuntaliiton ampumaradan rakentamishojeen (1.11.1991) sekä siviiliammuntoja varten laaditun ruotsalaisten ampumaurheiluliiton hyväksymän turvallisuusohjeen vaatimukset.

Ruotsin järjestyslaissa (1993:1617) on säädetty, että ampumaratoja, jotka eivät kuulu puolustusvoimille, saa käyttää vain poliisin luvalla. Ampumaratalupa vaaditaan järjestyslain mukaan ampumaradoilta, jotka on tarkoitettu ampuma-aseain mukaan lupaa edellyttävillä aseilla ampumista varten. Samassa säännöksessä valtuutetaan hallitus tai hallituksen määräämä viranomainen antamaan määräyksiä ampumaradan ylläpidosta ja tarkastuksesta. Poliisihallitus on valtuutettu asetuksen (1993:1635) nojalla antamaan määräyksiä ampumaradan ylläpidosta ja tarkastuksesta.

Poliisihallituksen ampumaradan ylläpitoa ja tarkastusta koskevien määräysten ja yleisohjeiden mukaan ampumarata on ulkona tai sisätiloissa sijaitseva pysyvä rakennelma, jota käytetään koulutus-, harjoitus- tai kilpa-ammuntaan. Rakennelma katsotaan pysyväksi, kun se on varustettu kiinteällä tai liikuteltavalla rakenteella, johon maalit sijoitetaan ja ampumapaikka on merkitty. Kiinteäksi rakennelmaksi katsotaan esimerkiksi maastoammunnan valli, joka on rakennettu suojaamaan esimerkiksi kasvavaa puustoa. Ampumaradaksi katsotaan myös huvipuistoalueella oleva rakennelma, jossa käytetään ammuksia ampuvia aseita. Poliisihallituksen määräykset eivät koske Ruotsin puolustusvoimille kuuluvia ampumaratoja. Yksityisaluetta, jota käytetään ammuntaan, ei pidetä järjestyslain tarkoittamana luvanvaraisena ampumaratana, jos ammunnan suorittajana on henkilö, jolla on hallintaoikeus alueeseen, tai jos ampujana on joku muu hallintaoikeuden omistajan ollessa paikalla ja edellyttäen, että paikka ei sijaitse yksityiskohtaisesti kaavoitetulla alueella.

Ampumaradan tarkastuksen suorittaa poliisiviranomainen. Tarkastuksessa varmistetaan, että rakennelmat täyttävät turvallisuusvaatimukset. Ensimmäisen tarkastuksen tulee tapahtua ennen ampumaradan käyttöönottoa ja siinä varmistetaan, että rata täyttää turvallisuusvaatimukset. Radan uudelleenarviointitarkastus (revisionsbesiktning) suoritetaan, mikäli radan turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä muutetaan ensimmäisen tarkastuksen tasosta. Tässä tarkastuksessa on meneteltävä samalla tavoin kuin ensimmäisessäkin tarkastuksessa.

Määräaikaistarkastuksessa (återkommande besiktning) varmistetaan, että ampumarata, ottaen huomioon kuluminen tai muu muutos, täyttää edelleen säädetyt vaatimukset. Tarkastuksen tulee tapahtua viimeistään viiden vuoden kuluttua ensimmäisestä tarkastuksesta tai uudelleenarviointitarkastuksesta ja sen jälkeen vähintään joka viides vuosi. Edellä lausuttu koskee myös sellaista huvipuistoalueella olevaa ampumarataa, johon suunnittelu- ja rakennuslain mukaan vaaditaan rakennuslupa. Muun tyyppisellä huvipuistoalueella oleva ampumarata tarkastetaan vuosittain.

Poliisiviranomaista avustaa ampumaratojen valvonnassa valtion ammunta-asiamies (statens skytteombud).

Ammunta-asiamiehen nimittää vapaaehtoisten hakemusten perusteella puolustusvoimat yhteistyössä asianosaisen ammunnan keskusorganisaation kanssa. Toimialueena on lääni. Ammunta-asiamies on osa ruotsalaisen hallinnon uudistumista. Ajatuksena on tuoda maallikkoasiantuntemusta hallintoon. Ruotsin puolustusvoimat on, kuultuaan ammunnan keskusjärjestöjä, vahvistanut ohjeet toiminnalle.

Uuden radan suunnittelu- ja rakennusvaiheessa ammunta-asiamies tarkastaa ratarakennelmien sijaintipaikan sekä turvallisuustekijät ja paikan soveltuvuuden. Tavallisesti tarkastaminen tapahtuu yhdessä ratarakennelmat hyväksyvän poliisiviranomaisen edustajan ja asianomaisen ammuntaorganisaation edustajan kanssa. Asiamies voi myös tarkastaa poliisiviranomaisen pyynnöstä olemassa olevan radan esimerkiksi 5-vuotistarkastuksessa. Asiamies laatii pöytäkirjan tarkastuksesta ja antaa sen poliisiviranomaiselle ja ammuntaorganisaatiolle. Mikäli ampumarataa voidaan käyttää myös puolustusvoimien tarkoituksiin, jäljennös pöytäkirjasta lähetetään myös puolustusvoimille. Kunnan terveys- ja ympäristöviranomaiset saavat pöytäkirjajäljennöksen uuden radan valmistuessa tai kun käytössä olevaa ampumarataa muutetaan. Asiamies valvoo, että ampumaradalle on nimetty vastaava hoitaja (skjutbanechef) ja tarvittaessa pitää huolta siitä, että ampumaradan käytöstä on saatavilla kirjallinen ohje.

Ruotsin ampumaurheiluliitto on vuonna 2010 antanut ampumaratoja koskevan turvallisuusohjeen (Säkerhetsbestämmelser för civil skytte). Ammunta-asiamies voi käyttää Ruotsin valtion kiinteistöjä hallinnoivan viranomaisen asiantuntemusta ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa koskevista kysymyksistä.

Ammunta-asiamies toimii yhteistyössä Ruotsin ammuntaa harrastavien organisaatioiden kanssa, tavoitteena hyvien ampumaratojen rakentaminen ja ylläpito. Ammunta-asiamies voidaan liittää ammunnan keskusorganisaation osaksi ja hänellä on oikeus olla läsnä ammunnan piiri- ja paikallistason organisaatioiden kokouksissa silloin, kun hänen toimialaansa kuuluvia asioita käsitellään. Ammunta-asiamies käsittelee asioita, joissa on kyse kiinteistä siviiliampumaradoista, joita käyttävät ammuntaa harrastavat keskusliitot ja järjestöt. Kyseeseen tulevat sekä sisäradat että ulkoradat. Asiamies käsittelee myös maastoammuntaa ja riistapolkuammuntaa koskevia asioita.

Asiamiehet ovat asiantuntijoita ja auttavat poliisia tehtäessä päätöksiä ampumaratojen turvallisuuskysymyksistä. Asiamies antaa myös neuvoja poliisille ampuma-aseluvan myöntämistapauksissa. Hän myös osallistuu asian vaatiessa suurempien kilpailujen suunnitteluun, erityisesti turvallisuusnäkökohtien käsittelyyn ja lähettää Ruotsin ampumaurheiluliitolle (Svenska Skyttesportförbundet) suunnitelman, joka sisältää tiedot tulevan vuoden tarkastuksista sekä raportin kuluneen vuoden tarkastuksista vuoden loppuun mennessä.

Maastoammunnassa ja riistapolkuammunnoissa asiamiehet voivat avustaa ohjein turvallisuusasioissa. Asiamiehen asiantuntija-apua käyttää sekä poliisi turvallisuusasioissa että Ampumaurheiluliitto ampumaradoille myönnettyjen avustusten käyttöä valvoessaan.

Norja Norjan aselain mukaan ilma-aseet, joiden piipun halkaisija ylittää 4,5 millimetriä, ovat luvanvaraisia. Luvanhaltijan on säilytettävä ampuma-aseensa niin, että sivulliset eivät pääse niihin käsiksi. Ampuma-aseessa ei saa olla patruunoita säilytyksen aikana. Jos asunnossa säilytettävien haulikoiden ja kiväärien yhteismäärä on enemmän kuin neljä, aseet on säilytettävä standardoidussa turvakaapissa. Kaapin on täytettävä vähintään standardien NS 5089, INSTA 610 tai NS-EN 1143-1 vaatimukset.

Aseiden sijasta turvakaapissa voidaan säilyttää aseiden olennaisia osia. Asunnossa, jossa säilytettävänä on vähemmän kuin viisi ampuma-asetta, on aseet säilytettävä turvallisesti lukittuina. Luvanvaraiset pistoolit, revolverit sekä itselataava kertatuli -toimiset tai sarjatulitoimiset kiväärit ja haulikot taikka näiden olennaiset osat on säilytettävä jonkin edellä mainittujen standardin mukaisessa turvakaapissa. Jos asunnossa on säilytettävänä enemmän kuin 25 ampuma-asetta, on siinä oltava hälytysjärjestelmä. Standardin mukaisen turvakaapin vaihtoehtona on ampuma-aseiden säilyttäminen poliisin hyväksymässä säilytystilassa. Ampuma-aseita ei saa säilyttää tiloissa, joissa ei asuta. Tilapäisesti ampuma-asetta saa säilyttää edellä selostetuista säännöksistä poiketen, mutta luvanhaltijan valvonnassa. Metsästyskaudella saa metsästysasetta säilyttää asumattomassa rakennuksessa turvakaapissa. Uuden aseasetuksen mukaan ampuma-asetta on aina säilytettävä standardoidussa turvakaapissa. Poliisilla on oikeus tarkastaa ampuma-aseiden säilytys. Tarkastuksesta on ilmoitettava ennalta.

Norjan ampuma-aseita ja ampumaravikkeita koskevan lain mukaan kuningas voi antaa säännöksiä ampumaratojen hyväksymisestä ja valvonnasta.

Määräyksessä siviiliampumaratojen laittamisesta, tarkastuksesta ja hyväksymisestä (1.7.1988) ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, missä ammutaan suunnitellusti vastuunalaisen ammunnan johtajan valvonnassa. Turvallisuusvaatimukset on lueteltu siviiliampumaratojen turvallisuusmääräykset -nimisessä julkaisussa (GP 6174). Uuden radan perustamissuunnitelman, vanhan radan uudistussuunnitelman tai laajennussuunnitelman turvallisuusnäkökohdille tulee hankkia poliisipäällikön hyväksyntä ennen töiden aloittamista. Valmis rata tulee tarkistuttaa poliisipäälliköllä ennen käyttöönottoa. Kenttäammuntaa ei saa käynnistää ennen kuin poliisipäällikkö on antanut olosuhteiden turvallisuutta koskevan hyväksyntänsä. Poliisi suorittaa siviiliampumaratojen jatkuvaa valvontaa.

Ampumaradan omistajan velvollisuus on pitää ampumarata koko ajan toimintakuntoisena ja hänen tulee vähintään kaksi kertaa vuodessa toimittaa radan tarkastus. Radan ylläpitäjän tulee laatia radalle säännöt, jotka tulee antaa poliisin hyväksyttäväksi. Sääntöjen tulee sisältää määräykset ratajärjestyksestä, ammunnan johtamisesta ja turvallisuuteen liittyvistä näkökohdista sekä radan turvallisuusvalvonnasta.

Tanska Tanskassa on 1.6.2012 tullut voimaan uusi ilma- ja jousiaseita koskeva lainsäädäntö. 18 vuotta täyttänyt henkilö voi tuoda, hankkia ja pitää hallussaan ilma- tai jousiasetta, jonka kaliiperi on enintään 4,5 millimetriä, sekä muovi- ja värikuula-aseita. Muiden ilma- ja jousiaseiden hallussapito on luvanvaraista. Henkilö, jolla on metsästyskortti tai joka kuuluu ampumaseuraan, saa hankkia ja pitää hallussaan jousi- ja ilma-aseita, joiden kaliiperi on yli 4,5 millimetriä. Alle 18 vuotiaan osalta koskevat edellä selostetut rajoitukset kaikkia ilma- ja jousiaseita.

Ampuma-aseet ja patruunat on säilytettävä siten, ettei ole vaaraa niiden joutumisesta sivullisten käsiin. Jos säilytettävien ampuma-aseiden määrä on enintään 25 kappaletta tai säilytettävien erityisen vaarallisten ampuma-aseiden määrä on enintään 10 kappaletta, on aseet säilytettävä vähintään standardin EN 1143-1 luokan 0 vaatimukset täyttävässä turvakaapissa tai tätä turvatasoltaan vastaavalla tavalla. Mikäli edellä mainitut määrät ylittyvät, on ampuma-aseet säilytettävä kyseisen standardin luokan 1 vaatimukset täyttävässä turvakaapissa tai tätä turvatasoltaan vastaavassa säilytystilassa. Alle 1 000 kg:n painoinen asekaappi on pultattava seinään tai lattiaan. Lisäksi säilytystilaan on asennettava hälytyslaitteisto, joka on yhteydessä Poliisihallituksen hyväksymään valvomoon.

Tanskassa ampumaradan perustaminen vaatii yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi poliisin hyväksynnän. Tanskan ampuma-aselain (väpenloven 22.6.2009) mukaan oikeusministeri voi antaa säännöksiä ampumaradan laittamisesta, varustuksesta ja käytöstä. Oikeusministeriö on jo aiemman valtuutussäännöksen perusteella antanut säännöksiä ampumaradoista vuonna 2004. Ampumaratoja koskevia säännöksiä ei sovelleta puolustusvoimien ja kodinturvajoukkojen ratojen perustamiseen ja käyttöön. Säännöksiä sovelletaan kuitenkin puolustusvoimien harjoitus- tai ampuma-alueelle perustettujen puolustusvoimien ja kodinturvajoukkojen ampumaratojen ja maastoammuntaratojen siviilikäyttöön.

Ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, jolla on yksi tai useampia rataosia, joilla on yksi tai useampia ampumapaikkoja tai yksi tai useampia maalitauluja ja joka on pysyvästi varustettu käsiaseammuntaan, ilma-aseammuntaan, jousitoimisilla aseilla ammuntaa tai savikiekkoomuntaan. Ampumaradalla tarkoitetaan myös aluetta, jolla on yksi tai useampia rataosia, joilla on yksi tai useampia ampumapaikkoja tai yksi tai useampia maalitauluja ja joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu käsiaseilla tapahtuvaan metallikuvioammuntaan. Kolmanneksi ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu tauluihin tapahtuvaan käsiaseammuntaan ja jossa taulut on asetettu ampujalle tuntemattomille etäisyyksille ja tuntemattomaan maastoon (maastoammunta). Neljänneksi ampumaradalla tarkoitetaan aluetta, joka on tilapäisesti tai pysyvästi varustettu värikuula-ammuntaan tai airsoft-ammuntaan.

Ennen kuin rata hyväksytään, poliisi tarkastaa suunnitellun ampumaradan kiinteistön, ettei radan perustamiselle ole turvallisuusesteitä. Poliisi voi kuitenkin harkintansa mukaan jättää tarkastamatta yleisöltä suljetut savikiekkoomunta-alueet, joissa turvallisuusetäisyys ampumapaikalta ampumasuuntaan on 300 metriä tai enemmän sekä alueet, jotka on varustettu ilma- ja jousiaseammuntaan taikka värikuula tai airsoft-ammuntaan.

Pistooli- ja revolveriammuntaa varten suunnitellut radat voidaan hyväksyä lajeihin, joihin Tanskan ampumaurheiluliitto, Tanskan ampumaunio tai Työpaikkaurheiluliitto on laatinut lajisäännöt ja hyväksynyt käytettävät aseet, poliisien palveluammuntaan taikka ammuntaan antiikkiaseilla (mustaruutiaseilla). Oikeusministeriön ampumaratataarkastaja voi erityistapauksessa hyväksyä radan perustamisen muuhunkin pistooliammuntaan. Tarkastaja avustaa oikeusministeriötä ampumaratoja koskevissa yleisissä asioissa sekä poliisia ratojen hyväksymisessä ja valvonnassa.

Hyväksytyä ampumarataa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin poliisi on tarkastanut, että rata on perustettu hyväksymisehtojen mukaisesti. Poliisi laatii ja allekirjoittaa radan käyttöohjeet. Maastoammuntaa varten perustettu rata tulee tarkastaa ennen jokaista kilpailua sen seikan toteamiseksi, että rata täyttää lupaehdot. Radan käyttöönoton jälkeen rata tarkastetaan kerran vuodessa. Olosuhteiden niin vaatiessa poliisi voi päättää, että tarkastus voi tapahtua useammin taikka harvemmin, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

Tanskassa ampumaradan omistajalla ja radan vastuunalaisella haltijalla on vastuu ampumaradan varustamisesta ja ylläpitämisestä. Ampumaradan käytöstä aiheutuvien vahinkojen kattamista varten tulee olla vakuutus. Vakuutusten ottaminen on osoitettava poliisille radan tarkastuksen yhteydessä.

Viro Viron ampuma-aselain mukaan ampumaradalla tarkoitetaan paikkaa tai aluetta, jota pysyvästi käytetään ampumakilpailuihin tai ammunnan harjoitteluun. Kenttäammunta-alueella tarkoitetaan paikkaa, joka soveltuu tai on muunnettavissa ampumakilpailujen tai ampumarajoitusten tilapäiseen järjestämiseen. Ampuma-aselain määritelmiä ja vaatimuksia ei sovelleta puolustusvoimien harjoitusalueella sijaitseviin ampumaratoihin ja kenttäammunta-alueisiin.

Ampumaradan tai kenttäammunta-alueen perustaminen vaatii sen sijaintipaikkakunnan paikallishallinnon viranomaisen kirjallisen suostumuksen. Ampumarata tai kenttäammunta-alue tulee sijoittaa, rakentaa ja sovittaa niin, että ampumaradan tai kenttäammunta-alueen ja sen ympäristön käyttäjien turvallisuus on varmistettu, ja niin, että asiaankuulumattomien henkilöiden ja eläinten pääsy ampuma-alueelle estetään ennalta.

Ampumarata tai kenttäammunta-alue, jossa järjestetään urheilutapahtumia, tulee rakentaa ja varustaa kansainvälisesti tunnustettujen urheiluorganisaatioiden lajisääntöjä noudattaen.

Turvallisuusmääräykset, sisäiset menettelysäännöt ja radan vastuuhenkilön nimi tulee asettaa näkyvälle paikalle ampumaradalla tai kenttäammunta-alueella.

Ampumaratojen ja kenttäammunta-alueiden ja ampumakilpailujen ja ampumarajoitusten turvallisuusmääräykset antaa sisäasiainministeriö asetuksella.

Saksa Saksassa luvanvaraisia ovat ilma-aseet, joiden teho ylittää 7,5 joulea. Ilma-aseisiin, joihin ei vaadita vähäisen tehon vuoksi lupaa, on tehtävä merkintä tehorajan alittumisesta.

Tsekki Tsekin ampuma-aseissa säädetään muun muassa ampumaratojen ylläpitämisen edellytyksistä. Luvan ylläpitää ampumarataa myöntää toimivaltainen poliisiviranomainen ainoastaan, jos voidaan varmistaa tuliasien ja ampumatarvikkeiden turvallinen käyttö.

Lakia ei sovelleta eri turvallisuusviranomaisten ampumaratoihin tai lainsäädännön osaksi saatettujen kansainvälisten sopimusten mukaan muiden valtioiden Tsekiin sijoitettujen sotilasjoukkojen ampumaratoihin.

Toimivaltainen poliisiviranomainen voi päättää ampumaradan toiminnan keskeyttämisestä, mikäli ampumaradan toiminta todistettavasti vaarantaa ihmisten hengen tai turvallisuuden, ympäristön tilan, omaisuuden taikka ampumaradan vastuuhenkilö ei hoida tehtäviään eikä radan ylläpitäjä nimitä uutta vastuuhenkilöä 30 päivän kuluessa entisen vastuuhenkilön lopetettua tehtävänsä.

Toimivaltainen poliisiviranomainen voi päättää ampumaradan toiminnan keskeyttämisestä, mikäli olosuhteet, joissa lupa ampumaradalle on myönnetty, ovat muuttuneet. Toimivaltainen poliisiviranomainen määrää ampumaradan toiminnan keskeytyspäätöksessään kohtuullisen määräajan, jossa radan puutteet on korjattava. Määräaikaa voidaan pidentää viranomaisen harkinnan mukaan. Poliisiviranomaisen määräämästä ampumaradan toiminnan keskeytyksestä tehdyllä valituksella ei ole täytäntöönpanoa lykkävää vaikutusta.

Toimivaltaisen poliisiviranomaisen tulee peruuttaa lupa ampumaradan pitämiseen, ellei radan toiminnan keskeytyksen syynä olleita puutteita poisteta annetun määräajan kuluessa.

Ampumaradan ylläpitäjän tulee ottaa yhteyttä ampumarataluvan myöntäneeseen poliisiviranomaiseen kymmenen työpäivän kuluessa, mikäli ampumaradan järjestyssääntöä muutetaan, ampumaradan vastuuhenkilö vaihtuu, ampumaradan turvallisuuteen vaikuttavissa tekijöissä tapahtuu muutoksia, ampumaradan toiminta lopetetaan taikka rata suljetaan.

Ampumaradan ylläpitäjän tulee varustaa ampumarata ensiapuvälineistöllä. Ampumaradan vastuuhenkilön tulee vastata ampumaradan turvallisesta käytöstä. Vastuuhenkilön tulee olla vähintään 21-vuotias. Vastuuhenkilöllä tulee olla ollut vähintään kolmen vuoden ajan hallussapitolupa luokan B, C, D tai E ampuma-aseeseen. Ampumaradan vastuuhenkilön tulee, tehtäviään hoitaessaan käyttää näkyvästi ampumaradan järjestyssäännöissä mainittua radan vastuuhenkilön nimikylttiä. Hänen tulee varmistaa, että kunkin ampumaradan järjestyssäännöt ovat saatavilla ja esteettä käytettävissä ja että ampumaradan järjestyssääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön tulee lisäksi valvoa, että ainoastaan ampumaan oikeutetut henkilöt pääsevät ampumaan radalle, ja keskeyttää ampuminen, mikäli jonkun henki, terveys tai omaisuus on vaarantumassa. Vastuuhenkilön tulee raportoida viivytyksittä poliisiviranomaiselle kaikista tapaturmista tai henkilöiden kuolemasta ammunnan aikana tai käsiteltäessä tuliasetta ampumaradalla.

Kanada Kanadassa ampumayhdistyksellä tarkoitetaan aatteellista yhdistystä, jonka toimialaan kuuluu luvanvaraisilla tuliasilla tai kielletyillä käsiaseilla tapahtuva tarkkuusammunta tai ampumakilpailujen järjestäminen hyväksytyllä ampumaradalla. Ampumaradalla tarkoitetaan paikkaa, joka on suunniteltu tai tarkoitettu säännölliseen ja määrämuotoiseen turvalliseen tuliasien käyttöön, jossa tarkoituksena on tarkkuusammunnan harjoittelu tai ampumakilpailu.

Ampumaratoja koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jäävät yksityisten luvan saaneiden yritysten yhteydessä olevat ampumaradat, edellyttäen että rataa käyttävät ainoastaan yrityksen omistajat, yhtiökumppanit, yrityksen johto tai työntekijät, jolla on radalla käytettävien aseiden hallussapitoon lupa. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät myös viranomaisien radat.

Ampumayhdistyksen tai ampumaradan pitäminen vaatii yhdistyksen tai radan sijaintipaikan mukaan määräytyvän alueellisen viranomaisen luvan. Lupaviranomainen voi peruuttaa ampumayhdistyksen tai ampumaradan luvan, jos se katsoo luvan peruuttamiseen olevan riittävän perusteen taikka ampumayhdistyksen tai ampumaradan ylläpitäjän rikkoessa säädöksissä annettuja tarkempia määräyksiä. Johtava ampuma-asevirkamies, jonka lupaviranomainen on kirjallisesti valtuuttanut, voi hoitaa valtuutuksessa lueteltuja tehtäviä ja toimintoja lupaviranomaisen puolesta.

Kuvernööri voi antaa määräyksiä, jotka sääntelevät ampuma-aseiden käyttöä maaliinammunnan harjoittelussa tai ampumakilpailuissa, joissa käytetään maaleja. Määräykset voivat koskea ampumayhdistysten ja ampumaratojen perustamista ja toimintaa, toimintoja, joita voidaan harjoittaa ampumayhdistyksissä ja ampumaradoilla, ampuma-aseiden hallintaa ja käyttöä ampumayhdistyksissä ja ampumaradoilla sekä ampumayhdistyksiä ja ampumaratoja sekä näiden yhdistysten jäseniä koskevien rekisteritietojen ylläpitoa ja hävittämistä.

Hyväksytyin ampumaradan ylläpitäjän tulee varmistaa, että aseiden käyttö ampumaradalla ei vaaranna radalla olijoiden tai kohdassa rataa ympäröivällä alueella olevien henkilöiden turvallisuutta. Ampumaradan rakenteen ja toiminnan radalla tulee olla sellaista, että aseista lähteneet amukset eivät lennä rata-alueen ulkopuolelle. Radalla olevien henkilöiden turvallisuutta tulee edistää muun muassa ottamalla käyttöön kyseiseen ampumalajiin ja käytettyihin aseisiin ja kaliipereihin soveltuvia turvasovelluksia. Ampumaradalla tulee olla toimiva varoitusjärjestelmä. Ammuntalajia sekä käytettävää asetta ja aseiden kaliiperia vastaavia radan turvallisuussääntöjä tulee noudattaa.

Mikäli useampi kuin yksi henkilö on samanaikaisesti ampumassa radalla, yksi henkilöistä toimii vastuullisena johtajana. Henkilö ei saa käyttää luvanvaraista ampuma-asetta tai kiellettyä käsiasetta ampumaradalla, ellei kyseinen henkilö ole hyväksytyin ampumayhdistyksen toimihenkilö tai jäsen, edellä mainitun henkilön vieras tai henkilö, joka normaalisti asuu Kanadan ulkopuolella, joka on joko tunnetun ampumaorganisaation jäsen tai vierailija. Ampumaradan ylläpitäjä on velvollinen huolehtimaan siitä, että jokaiselle henkilölle, joka on ensimmäistä kertaa tulossa käyttämään ampumarataa, tiedotetaan ampumaradan käytössä olevista turvallisuusmääräyksistä.

Hyväksytyin ampumaradan ylläpitäjän tulee hyvissä ajoin etukäteen ilmoittaa valvovalle viranomaiselle sellaisesta ampumarataa koskevasta muutoshankkeesta, joka saattaa vaikuttaa momentin lupa-asiakirjojen sisältämiin seikkoihin. Ilmoitus on tehtävä hankkeen laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen niin hyvissä ajoin, että viranomainen ehtii perehtyä hankkeeseen.

Hyväksytyin ampumaradan ylläpitäjän tulee välittömästi ilmoittaa valvovalle viranomaiselle jokaisesta muustakin muutoksesta, joka koskee ampumarataa tai osaa ampumarataa ympäröivästä alueesta, jos muutos saattaa vaarantaa yhdenkään henkilön turvallisuuden, sekä toimilupia tai lupia, jotka on myönnetty alueellisen tai kunnallisen säädöksen perusteella, mikäli näillä on merkitystä harkittaessa ampumaradan tai radalla tapahtuvien toimintojen hyväksyntää.

3. Nykytilan arviointi

Ampumaratojen järjestystä ja turvallisuutta sääntelevä tsaarinaikainen lainsäädäntö on kokonaisuudessaan vanhentunutta ja suppeudessaan puutteellista. Lainsäädäntö on siten kokonaisuudessaan uudistamisen tarpeessa.

Suurikaliiperisten ja -tehoisten ilma-aseiden viime vuosina tapahtunut tulo markkinoille on aiheuttanut tarpeen arvioida, onko nykyinen ikärajoihin ja yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon rajoittamiseen perustuva lainsäädäntö yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta riittävä. Tehokkaimmat ilma-aseet vastaavat teholtaan ampuma-aseita, vaikkakin paineistettuun kaasuun perustuva toiminta aiheuttaa rajoitteita ruutikaasunpaineella toimiviin aseisiin verrattuna. Pelkkä pysyvää luovuttamista koskeva ikäraja ja yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon rajoittaminen eivät ole riittäviä toimenpiteitä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi. Tehokkailla ilma-aseilla tehtyjä henkirikoksia ei ole tiedossa.

Jousiaseiden osalta sääntely vastaa ilma-aseiden sääntelyä. Jousiaseiden teho voi vastata ampuma-aseiden tehoa. Jousiaseet poikkeavat ominaisuuksiltaan, esimerkiksi käsiteltävyydeltään ja kätkevävydeltään, usein ampuma-aseista ja ilma-aseista, joten niitä koskevaa sääntelyä on arvioitava osin eri pohjalta kuin ampuma-aseiden tai tehokkaiden ilma-aseiden sääntelyä. Jousiaseilla on tehty viimeisen parin vuosikymmenen aikana joitakin henkirikoksia.

Lääkäriin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskevan sääntelyn toimivuudesta on saatu kokemuksia kahden vuoden ajalta.

Ampuma-aselain perusteella annetun, lääkäriin ilmoitusvelvollisuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta aselupa-asioissa koskevan valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 momentissa on luokiteltu ilmoitusten perusteet viiteen luokkaan. Ilmoituksia on 26.4.2012 ja 27.8.2013 välisenä aikana tehdyn seurannan mukaan tehty yhteensä 1 231 kappaletta. Näistä 16 perustui siihen, että henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka mielenterveyslain (1116/1990) 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairaudesta aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle. Ilmoituksista 34 kappaletta perustui siihen, että henkilö on todettu mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa itselleen tai toiselle vaaralliseksi. 269 ilmoitusta oli tehty sillä perusteella, että henkilö on arvioitu itselleen tai toiselle vaaralliseksi potilaskertomukseen sisältyvän väkivaltaista tai uhkaavaa käytöstä koskevan tiedon ja hänen henkilökohtaiseen tapaamiseensa perustuvan arvion perusteella. Ilmoituksista 61 perustui siihen, että henkilö on käyttäytynyt lääkäriin tai terveydenhuollon ammattihenkilön tapaamisen yhteydessä väkivaltaisesti tai väkivallalla uhaten. Suurin ryhmä eli 851 ilmoitusta perustui puolestaan siihen, että henkilö on muulla perusteella

todettu sopimattomaksi pitämään hallussaan ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia. Seurannan aikaiset ilmoitukset ovat koskeneet 543 henkilöä, joista 108:lla on ollut ampuma-aseita, yhteensä 337 kappaletta. Ilmoitukset ovat tulleet pääasiassa julkiselta sektorilta. Sitä, moneltako henkilöltä on ilmoituksen käynnistämän peruutusharkinnan yhteydessä peruttu aseluvat, ei ole seurattu.

Ilmoitusvelvollisuutta koskevan järjestelmän toiminta on saanut kritiikkiä lähinnä lääkärikunnalta. Lääkärikunnalta puuttuu pääsääntöisesti koulutus sen arvioimiseen, onko henkilö itselleen tai toiselle vaarallinen. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden perusteita ei ole määritelty riittävän tarkasti laissa. Säännöksissä ei myöskään ole määritelty sitä, miten usein ilmoitus tulee tehdä. Tämän määrittäminen olisi ollut tärkeää, kun voimassa olevan lain mukaan ilmoitus on heti hävitettävä, jos sen kohdehenkilöllä ei ole aselupaa. Lisäksi se, että henkilö tekee ampuma-aseella itsemurhan tai käyttää ampuma-asetta toista ihmistä vastaan on harvinaisen tapahtuma. Tällaisen harvinaisen tapahtuman seulominen ilmoituksin johtaa siinäkin tapauksessa, että onnistumisprosentti on hyvä, siihen, että yhtä oikeaa ilmoitusta kohden tulee suuri määrä ilmoituksia sellaisista henkilöistä, joiden ei voi katsoa olevan vaarallisia itselleen tai toiselle.

4. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

1. Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on ampuma-aseita ja eräitä muita aseita koskevan turvallisuuden parantaminen.

Tavoitteena on lisäksi edistää turvallista ampumaharrastusta sääntelemällä ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa sekä tukemalla kattavan ampumarataverkoston kehittämistä ja ylläpitämistä.

2. Toteuttamisvaihtoehdot

Aseturvallisuutta voidaan parantaa ampuma-aseita, aseiden osia, patruunoita ja erityisen vaarallisia ammuksia sekä ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa koskevaa lainsäädäntöä tehostamalla ja nykyaikaistamalla. Aseturvallisuuteen voidaan vaikuttaa myös muuta lainsäädäntöä kehittämällä. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevalla lainsäädännöllä on merkittävä vaikutus aseturvallisuuteen erityisesti kansalaisten mielenterveyspalvelujen saatavuuden sekä viranomaisten välisen tietojenvaihdon tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen toiminnan osalta.

Aseturvallisuutta voidaan kehittää aselainsäädännön ja muun lainsäädännön lisäksi aselupahallintoa, muuta viranomaistoimintaa, viranomaisten ja sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä tiedottamista kehittämällä. Tätä painotti myös Aseturvallisuuden kehitysnäkymät Suomessa -esiselvityksen 19.1.2012 antanut sisäasiainministeriön asettama työryhmä (aseturvallisuustyöryhmä, SM058:00/2011).

Ampumaratoja koskevan sääntelyn vaihtoehtona voisi olla vanhan keisarillisen asetuksen kumoaminen ja sääntelyn jättäminen muiden voimassaolevien säännösten, joista keskeisin on ympäristöä koskeva lainsäädäntö, varaan. Ampumaradat eivät ole siinä mielessä ongelma yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle, että niillä aiheutuisi järjestyshäiriöitä. Ampumaradan ylläpitäminen ja ampuma-aseella ampuminen on kuitenkin toimintaa, josta saattaa aiheutua riski toisten terveydelle tai turvallisuudelle. Tämän johdosta on valmistelussa päädytty siihen, että on tarkoituksenmukaista säätää turvallisuusnäkökohdat huomioiva erillislaki. Erillislaila pyritään myös edistämään ampumaratojen perustamista ja turvaamaan radan pitäjän mahdollisuuksia valvoa radan käyttöä.

Ympäristönsuojelun lisäksi ampumarata-asioilla on läheinen liityntä maankäyttöön ja rakennukseen. Ampumaratojen käytön turvallisuus on suurelta osin radan rakenteellista turvallisuutta, minkä arviointi soveltuu parhaiten teknisen alan koulutuksen saaneelle. Ratojenpidon liityntä yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen syntyy ratojen pitäjien sopivuuden arvioinnista sekä sen käyttäjien ja ympäristössä liikkuvien henkilöiden käyttäytymisen ohjaamisesta esimerkiksi järjestyssäännöin. Järjestyssäännöt sisältävät tosin merkittävästi myös rakenteellisen turvallisuuden ylläpitoon liittyviä asioita.

Ampumaratalupviranomaisena toimii nykyisellään Poliisihallitus, tarkemmin sen asehallinnon vastuualue Riihimäellä. Tehtävä siirtyi Poliisihallitukselle lääninhallituksilta aluehallinnon uudistamisen yhteydessä vuoden 2010 alusta. Ampumaratoja on Suomessa noin 600 kappaletta, vuoden 2010 alusta on lupahakemusten määrä ollut kahdesta kolmeen vuodessa. Nämäkin ovat olleet olemassa olevien lupien muutoksia. Tehtävä on työllistänyt vuositasolla Poliisihallituksessa noin 0,3 henkilötyövuotta. Tehtävän siirtyessä Poliisihallitukseen ei sinne siirretty sitä varten lisäresursseja. Lupien ja erityisesti ilmoitusten käsittely sekä valvontaan tarvittava resurssi saattaa uuden lainsäädännön voimaantulon jälkeen jonkin verran lisääntyä.

Aluehallinnon kehittämishankkeen työryhmän väliraportissa todettiin, että ampumaratojen lupatehtävät olisi tarkoituksenmukaista siirtää valtion paikallishallintoon. Siirtoa ei kuitenkaan tällöin toteutettu.

Ampurataluvan liittymät yleiseen järjestykseen ja turvallisuuden syntyvät radan pitäjän sopivuudesta toiminnan harjoittamiseen sekä radan rakenteelliseen turvallisuuteen. Ensiksi mainittu on poliisin toimialaan kuuluva kokonaisuus ja jälkimmäinen kuuluu rakennustekniikan alaan. Sellaista viranomaistahoa, jolla olisi näiden molempien keskeisten toimialojen tuntemus, ei ole. Siksi on lähdeittävä siitä, että tehtävä annetaan sellaiselle viranomaiselle, jolla on jonkin ampumaratalupien ja -ilmoitusten käsittelyssä keskeisen kokonaisuuden asiantuntemus. Tämä viranomainen pyytää tarvittaessa lausunnon muun alan asiantuntijalta. Viranomaistehtävän työllistävä vaikutus on niin pieni, että sen keskittäminen valtakunnallisesti olisi ammattitaidon kehittämisen kannalta tarkoituksenmukaista. Valvontaan liittyy toisaalta paikallistuntemuksen tarve, mikä puolestaan tukisi alueellista hajauttamista.

Lainsäädäntöä valmistellut työryhmä on arvioinut kolmen eri viranomaisen sopivuutta tehtävään. Poliisihallituksessa on asehallinnon vastuualue, jossa ampumaratalupa-asiat voimassa olevan lain perusteella käsitellään. Poliisihallitus on siviilikäytössä olevien ampuma-aseiden keskeinen lupaviranomainen, se hoitaa ampuma-aseisiin liittyviä valvontatehtäviä sekä ohjaa poliisin aselupahallintoa. Sillä on siten laaja ampuma-aseisiin ja niiden valvontaan liittyvä asiantuntemus. Lisäksi poliisilla on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen sekä ampumaradan ylläpitäjän ja ratavastaavan henkilökohtaisen sopivuuden arviointiin liittyvää ammattitaitoa. Poliisilta puuttuu rakenteiden turvallisuuden arviointiin tarvittava asiantuntemus. Poliisin asiantuntemuksen kannalta ei olisi juurikaan eroa, olisiko tehtävä poliisihallituksessa vai paikallispoliisissa.

Aluehallintovirastot ovat alueellisia yleishallintoviranomaisia. Ne edistävät perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueilla. Virastot hoitavat toimialueillaan peruspalveluita, oikeusturvaa ja lupia, työsuojelua, ympäristölupia, pelastustointia ja varautumista sekä poliisitoimea koskevia tehtäviä. Aluehallintoviraston tehtävänä on lisäksi peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi sekä maistraattien ohjaus, valvonta ja kehittäminen. Edellä mainitun poliisin hallintorakenneuudistuksen yhteydessä poliisin tehtäväalue on ehdotettu poistettavaksi aluehallintovirastoista, jolloin niille ei jäisi hoidettavaksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa koskevia tehtäviä. Aluehallintovirastoilla ei olisi myöskään rakenteellisen turvallisuuden arviointiin tarvittavaa asiantuntemusta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia (ELY-keskus) on 15 ja niihin on koottu entisten TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien, lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosaston sekä Merenkululaitoksen tehtäviä. Osa tehtävistä on siirtynyt samaan aikaan perustettuihin aluehallintovirastoihin. ELY-keskusten tehtäviä ovat muun muassa yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalvelut, työllisyysperusteiset tuet ja työvoimakoulutus, maatalo- ja kalatalousasiat, maahanmuuttoasiat ja EU:n rakennerahastohankkeet; ympäristönsuojelu, alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus, luonnonsuojelu, ympäristön tilan seuranta, vesivarojen käyttö ja hoito; maanteiden kunnossapito, tiehankkeet, liikenteen lupa-asiat, liikenneturvallisuus, joukkoliikenne ja saaristoliikenne sekä ammatillinen koulutus, kirjasto-, liikunta-, opetus- ja nuorisotoimen tehtävät. ELY-keskukset toimivat yhteistyössä maakunnan liittojen kanssa. ELY-keskuksissa on kolme vastuualuetta:

- elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri,
- liikenne ja infrastruktuuri sekä
- ympäristö ja luonnonvarat.

ELY-keskukset osallistuvat maakuntakaavan valmisteluun. Niille kuuluu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön yleinen ohjaus. ELY-keskusten rakentamisen asiantuntemus keskittyy alueiden käyttöön ja yhdyskuntarakentamisen suunnitteluun. Rakentamisen valvonta on kunnallisten viranomaisten vastuulla. ELY-keskuksissa ei ole sellaista rakentamisen asiantuntemusta, jota ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden arviointi edellyttäisi. ELY-keskuksissa ei myöskään ole yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä tehtäviä.

Millään edellä mainituista viranomaisista ei ole ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden arvioimiseen tarvittavaa ammattitaitoa. Lupaviranomaisen tulisi hankkia tällainen tietämys ulkopuoliselta taholta joko siten, että luvanhakija osoittaa turvallisuuden tai lupaviranomainen hankkii tarvittavat lausunnot. Poliisihallinnolla on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvonnan asiantuntemus ja sen osana asiantuntemus radan pitäjän henkilökohtaisen sopivuuden arvioimiseen.

Työryhmä on pitänyt parhaana vaihtoehtona Poliisihallitusta.

Ampuma-aseiden turvallinen säilyttäminen on keskeinen osa aseturvallisuutta. Turvallisella säilytyksellä voidaan sekä ehkäistä ampuma-aseiden anastuksia että niiden päätymistä luvanhaltijan asunnossa oleskelevien sivullisten, erityisesti lasten, käsiin. Koska ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttavan luvan haltijoita on yli 600 000, on säilytystä koskevien säännösten ja lupaehtojen noudattaminen tärkeää. Säilytysvaatimusten sisällön ja niiden aseturvallisuutta parantavan merkityksen ymmärtäminen on keskeistä siinä, että luvanhaltijat noudattavat säännöksiä. Säilytysturvallisuutta voidaan merkittävästi lisätä tiedotuksella. Säilytystä koskevat minimivaatimusten tulee kuitenkin olla velvoittavia ja säädöstasoisia. Säilytysvaatimuksista on säädetty ampuma-aseilaisissa, jota nyt ehdotetaan muutettavaksi. Tiedotuksen keskeinen merkitys on huomioitu ehdotuksessa asettamalla lupaviranomaiselle velvoite ohjeistaa luvansaaajaa ampuma-aseiden asianmukaisesta säilyttämisestä.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva säännös tuli voimaan 13.6.2011. Lain voimassaoloaikana on havaittu eräitä perusteiden selkeyteen ja ilmoitusjärjestelmän toimivuuteen liittyviä ongelmia.

Ilma- ja jousiaseita koskeva sääntely on nykyisin järjestyslaissa, jossa on yleisellä paikalla tapahtuvaa hallussapitoa ja esineiden luovutusikärajoja koskevia säännöksiä. Kansainvälisesti tarkasteltuna ei jousiaseiden hallussapidolle ole pääsääntöisesti asetettu rajoituksia. Suomessa kaikkien jousiaseiden osuus henkirikostilastoissa viimeisen 25 vuoden aikana on noin 2,5 promillea. Arvioiden mukaan Suomessa on yli satatuhatta jousta kun mukaan lasketaan kaikki myydyt tai itse valmistetut jouset. Jousta ei voida pitää yleisen järjestyksen kannalta huomattavan vaarallisena välineenä. Jousi on isokokoinen, vaikea piilottaa, hidas käyttää ja sillä on lyhyt ampumaetäisyys. Sen teho ruutiaseisiin verrattuna on heikko. Jousen tarkka käyttö vaatii suurta perehtymistä. Primitiiviasieiden helppo valmistettavuus ei myöskään puolla niiden luvanvaraistamista. Jousiaseiden kohdalla työryhmä päätyi pysymään nykyisessä käytännössä.

Markkinoille on tullut viime vuosina teholtaan ampuma-aseita vastaavia ilma-aseita. Tällaisten aseiden osalta on olemassa tarve säännellä niiden hankkimista ja hallussapitoa, kun taas perinteisesti kilpa-ammunnassa käytettyjen ja niin sanottujen mökkipysyjen osalta tarvetta lisäsääntelyyn ei ole ilmennyt. Pääsääntöisesti ilma-aseet ovat melko pieniä kaliiperiltaan ja teholtaan varsinaisiin ampuma-aseisiin verrattuna. Pienikaliiperisia 4,5 - 6,35 mm ilma-aseita Suomessa on arviolta satoja tuhansia, joten niiden luvittaminen merkitsisi suurta taloudellista panostusta. Ampuma-aseiden tehoja vastaavia ilma-aseita löytyy vasta kaliiperiltaan yli 6,35 mm ilma-aseista.

Lisäsääntely voi perustua ilma-aseen tehoon, kaliiperiin, toimintatapaan, muihin aseiden teknisiin ominaisuuksiin tai näiden yhdistelmiin. Sääntelyn selkeyden vuoksi ehdotetaan, että se perustuisi ilma-aseiden piipun pienimpään halkaisijaan, joka on sekä kansalaisen että lupaviranomaisen helposti mitattavissa. Sääntely ehdotetaan rajattavaksi vain varsinaista ampuma-asetta teholtaan vastaaviin ilma-aseisiin, jolloin rajaksi tulisi yli 6,35 mm:n pienin sisähalkaisija ilma-aseiden piipussa. Ehdotetun rajan alle jäisi ilma-aseita, joiden luodista voisi aiheutua vaaraa toisen ihmisen terveydelle ja joissakin tapauksissa hengellekin. Näiltä osin nykyisiä säännöksiä on pidetty riittävinä.

3. Keskeiset ehdotukset

Ampumaratalaki

Ampumaratalainsäädäntö esitetään uudistettavaksi kokonaan. Armollinen asetus ampumaratojen laittamisesta ja kunnossapidosta ehdotetaan korvattavaksi ampumaratalailla. Ampumaradat luokiteltaisiin vähäisiin ampumaratoihin, ampumaratoihin ja ampumaurheilukeskuksiin. Vähäinen ampumarata olisi paikka tai tila, jossa on tarkoitettu ammuttavan enintään 10 000 laukausta vuodessa. Vähäisen ampumaradan perustamisesta tehtäisiin ilmoitus Poliisihallitukselle, joka voisi asettaa radan pitämisen ehtoja. Ampumaratoihin, joilla ammuttaisiin yli 10 000 laukausta vuodessa, haettaisiin perustamista ja ylläpitoa koskeva lupa Poliisihallitukselta. Sellaiset ampumaradat, joilla olisi useiden lajien ratoja ja joilla saataisiin ampua yli 300 000 laukausta vuodessa, katsottaisiin ampumaurheilukeskuksiksi. Näitä koskeva lupamenettely vastaisi edellä mainittujen, ns. tavallisten ampumaratojen lupamenettelyä, mutta lupaviranomaiseksi ehdotetun Poliisihallituksen tulisi tarvittaessa tarkastaa, että ampumaurheilukeskus täyttäisi ehdotetun lain ja lupaehtojen vaatimukset. Ampumaratalailla ei ole tarkoitus muuttaa kiinteistönomistajalle kuuluvaa oikeutta ampua omistamallaan kiinteistöllä.

Ampumaradan perustamisen edellytyksenä olisi, että ampumaseura tai muu yhteisö olisi toimintansa tarkoituksen perusteella sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Luvanhakijan ollessa yksityishenkilö olisi tämän puolestaan oltava henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopiva ampumaradan ylläpitämiseen. Hakija ei myöskään saisi olla konkurssissa eikä hänen taloudellinen toimintakelpoisuutensa saisi muutoinkaan olla rajoitettu. Radan ylläpitämisestä ei saisi aiheutua vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle eikä radan käyttäjille.

Ampumaradalle tulisi vahvistaa järjestyssääntö. Sen lisäksi radalle tulisi nimetä ratavastaava, jonka tehtävänä olisi valvoa, että rata olisi turvallinen ja että radalla noudatettaisiin järjestyssääntöä ja lupaehtoja. Rataa ei saisi ottaa käyttöön ilman ratavastaavan hyväksyntää. Hänellä olisi myös oikeus keskeyttää radan käyttö, jos siitä aiheutuisi vaaraa terveydelle tai sivullisten omaisuudelle.

Ampumaratalupa voitaisiin peruuttaa, jos rata ei olisi turvallinen sen käyttäjille, rata aiheuttaisi vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle taikka luvanhaltija ei noudattaisi lupaehtoja tai olisi enää sopiva radanpitäjäksi. Vähäisen ampumaradan toiminta voitaisiin vastaavasti kieltää.

Ratavastaavalle ehdotettaisiin oikeutta tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla. Hänellä ja ammunalle mahdollisesti asetetulle ammunnan johtajalle olisi oikeus keskeyttää turvallisuutta vaarantava tai järjestyssääntöjen vastainen toiminta.

Maakunnan liitolle ehdotetaan veloitetta laatia ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitettäisiin arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten ja muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja sijoitustarpeesta.

Ampuma-aseiden säilyttäminen Ampuma-aseiden säilyttämistä koskevia ampuma-aselain säännöksiä ehdotetaan tarkennettaviksi ja osin tiukennettaviksi. Ampuma-aseiden säilyttäminen ei enää olisi mahdollista siten, että aseiden osaa säilytettäisiin muusta ampuma-aseesta erillään niin, että irrallaan säilytettävä osa eikä muu osa aseesta olisi lukittuna. Lisäksi velvollisuus säilyttää ampuma-asetta turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa tulisi koskemaan nykyistä useampia luvanhaltijoita.

Ampuma-ase olisi säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa turvakaapissa, lukitussa paikassa tai muuten lukittuna siten, että ampuma-ase tai aseiden osa ei ole helposti anastettavissa tai otettavissa luvattomasti käyttöön. Aseiden sijasta aseiden osia voitaisiin säilyttää edellä kuvatulla tavalla. Jos luvanhaltijalla olisi säilytettävänä erityisen vaarallinen ampuma-ase tai yhteensä enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi nämä säilytettävä hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisilaitoksen hyväksymissä säilytystiloissa.

Turvakaapin hankintaa varten esitetään viiden vuoden siirtymäaikaa. Pitkä siirtymäaika olisi tarpeen ensisijaisesti sen turvaamiseksi, että markkinoilla olisi siirtymäaikana riittävästi tarjontaa erimallisista asekaapeista mutta myös tehokkaan kilpailun mahdollistamiseksi.

Asealan elinkeinoja koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että ampuma-aseiden kaupallinen säilyttäminen tulisi yhdeksi asealan elinkeinonharjoittamisen muodoksi. Ampuma-asetta voitaisiin jatkossa säilyttää tällaiseen toimintaan oikeuttavan luvan saaneen asealan elinkeinonharjoittajan luona taikka sellaisen luvanhaltijan luona, jolla on oikeus lainata säilytettävää ampuma-asetta.

Ampuma-asetta voisi väliaikaisesti säilyttää niin, että ampuma-ase tai aseiden osa säilytetään lukitussa paikassa tai muuten lukittuna taikka siten, että ampuma-ase tai aseiden osa on luvanhaltijan välittömässä valvonnassa.

Ampuma-asetta saisi säilyttää kulkuneuvossa vain väliaikaisesti ampuma-aseiden käyttöön tai kuljetukseen liittyen. Tällöin asetta tulisi säilyttää lukitussa paikassa tai muutoin lukittuna siten, että ampuma-ase ei ole havaittavissa kulkuneuvon ulkopuolelta. Käyttöön liittyvää väliaikaista säilytystä voisi olla säilyttäminen ampumakilpailun tai metsästyksen yhteydessä.

Lääkärin ilmoitusvelvollisuus ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus

Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja muun terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva sääntely tuli ampuma-aselakiin 13.6.2011. Lain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä esitettiin ilmoitusoikeutta myös lääkärin osalta. Lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevia säännöksiä ehdotetaan lain voimassaoloaikana saatujen kokemusten perusteella muutettaviksi. Lääkärillä olisi jatkossa kahdessa laissa määritellyssä tilanteessa velvollisuus tehdä ilmoitus henkilöstä, joka olisi sopimaton ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden tai erityisen vaarallisten ammusten hallussapitoon.

Ensimmäinen tilanne olisi, kun henkilö on mielentilatutkimuksessa, vaarallisuusarviossa tai muussa oikeuspsykiatrisessa tutkimuksessa todettu itselleen tai toiselle vaaralliseksi. Toinen tilanne olisi, kun henkilö on otettu tahdosta riippumattomaan psykiatriseen hoitoon, jonka perusteena on itsemurhayritykseen pohjautuva arvio mielisairaudesta aiheuttamasta vakavasta vaarasta hoitoon otetun terveydelle tai turvallisuudelle taikka muiden henkilöiden terveydelle tai turvallisuudelle. Tällä perusteella ilmoitusvelvollisuus syntyisi silloin kun lääkäri tahdosta riippumattoman hoidon aikana tehdyn arvion perusteella katsoo hänen olevan sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta, aseiden osaa, patruunoita tai erityisen vaarallisia ammuksia.

Lääkärillä ja muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä olisi kuitenkin oikeus tehdä ilmoitus henkilöstä, jonka hän potilastietojen ja henkilön tapaamisen perusteella katsoo perustellusta syystä olevan terveydentilansa tai käyttäytymisensä perusteella sopimaton pitämään hallussaan ampuma-asetta.

Ilmoituksia voitaisiin säilyttää poliisin hallintoasiain tietojärjestelmässä enintään kolme vuotta. Tietoja saisi käsitellä vain aselupatietoa käsiteltäessä. Tietoja ei saisi käsitellä missään muussa tilanteessa.

Ilma- ja jousiaseet Jousiaseita koskeva sääntely ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan, myös varsijousien osalta. Teholtaan varsinaisia ampuma-aseita vastaavien ilma-aseiden siirto ja tuonti Suomeen, kauppa, kaupallinen säilyttäminen, hankkiminen, hallussapito, valmistaminen, korjaaminen ja muuntaminen tulisivat luvanvaraisiksi.

Teholtaan ampuma-aseita vastaaviksi katsottaisiin sellainen ilma-ase, jonka piipun pienin sisähalkaisija olisi yli 6,35 mm ja joka olisi tarkoitettu ampumaan metalliluotia (tehokas ilma-ase). Tehokkaiden ilma-aseiden hankkiminen ja hallussapito yksityisessä tarkoituksessa olisi kuitenkin ilmoituksenvaraista silloin kun henkilöllä olisi ampuma-aseen hallussapitoon oikeuttava lupa.

Tehokkaisiin ilma-aseisiin ei sovellettaisi kaikkia ampuma-aselain säännöksiä. Keskeisemmät näistä säännöksistä, johon lakia ei sovellettaisi, olisivat aseiden osia, aseiden tyyppiä ja toimintatapaa koskevaa luokittelua, soveltuvuustestin suorittamisvelvollisuutta sekä valmistus-, täydennys- ja maahantuontimerkintöjä koskevat säännökset. Esimerkiksi ampuma-aseiden säilytystä koskevat säännökset koskisivat myös tehokkaita ilma-aseita.

Tehokkaan ilma-aseen lainaaminen olisi sallittua ampuma-aseen tai tehokkaan ilma-aseen hallussapitoon oikeutetulle.

Kaasusumuttimet Kaasusumuttimien käyttöturvallisuutta ehdotetaan parannettavaksi lisäämällä ampuma-aselakiin säännös, jonka mukaan Suomeen maahantuotavan kaasusumuttimien tulisi olla sisällöltään sellainen, ettei sen käytöstä synny pysyviä vammoja käytön kohteelle. Lain tasolle otettavaa yleissäännöstä ehdotetaan täydennettäväksi asetuksenantovaltuudella. Sen mukaan käyttöturvallisuudesta voitaisiin antaa tarvittaessa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin kaasusumuttimien tehoaineista, niiden sisältämistä muista aineista, näiden enimmäispitoisuuksista sekä siitä, miten kaasusumuttimen käyttöturvallisuus olisi mahdollisesti osoitettava.

Kaasusumutinluvan hyväksyttäväksi käyttötarkoitukseksi ehdotetaan lisättäväksi eläinten karkottaminen. Lupa tähän käyttötarkoitukseen voitaisiin antaa ainoastaan erityisestä syystä.

Ase-elinkeino Ehdotetun ampumaratalain voimaantulo merkitsisi sekä ampumaradan rakenteellisen turvallisuuden että ampumaradalla tapahtuvan toiminnan turvallisuuden valvonnan tehostumista. Ehdotettu ratavastaava valvoisi radalla tapahtuvaa toimintaa. Ampumaratojen valvonnan tehostuminen tarkoittaisi osaltaan myös kaupallisen ampumaradan ylläpidon ja kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan ampuma-aseiden käytön kouluttamisen valvonnan tehostumista. Edellä mainitut ase-elinkeinojen muodot säädettiin luvanvaraisiksi ampuma-aselain 1 päivänä maaliskuuta 2002 voimaan tulleella muutoksella (601/2001). Muutokseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 110/2000 vp) perusteluissa on todettu, että kaupallisessa tarkoituksessa pidettävällä ampumaradalla ei ole sellaista radalla kävijöiden keskinäistä valvontaa, jota on sellaisilla ampumaradoilla, joissa käy tiettyyn rajalliseen joukkoon, kuten ampumaseuraan, kuuluvia henkilöitä. Tämän vuoksi tällaiset radat ovat hallituksen esityksen perustelujen mukaan selvästi esimerkiksi ampumaseurojen ylläpitämiä ratoja suurempi uhka yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Edelleen hallituksen esityksen mukaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta on erittäin olennaista se, että kaupallista ampuma-aseiden käyttökoulutusta järjestetään sellaisten henkilöiden toimesta, joiden asenne ampuma-aseiden käyttöön vastaa ampuma-aselainsäädännön sekä rikoslain säännöksiä sekä niiden taustalla olevia periaatteita.

Ampumaradan ylläpitäminen kaupallisessa tarkoituksessa edellyttää toiminnalta käytännössä sellaista laajuutta, että toiminta olisi ehdotetun ampumaratalain mukaan luvanvaraista. Ampumaradan ylläpitäjän sopivuuden valvonta tehostaisi sekä kaupallisessa että muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa pidettävien ampumaratojen valvontaa. Lisäksi lupaviranomaisen hyväksymä ratavastaava valvoisi radan teknistä turvallisuutta. Lisäksi hänellä olisi oikeus tarkastaa ampumaradan käyttäjän oikeus ampua radalla. Mikäli kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva toiminta olisi niin vähäistä, että sitä voitaisiin harjoittaa vähäisellä ampumaradalla, josta on tehty ilmoitus, tehtäisiin vastaavaa valvontaa ilmoituksen perusteella.

Voimassa olevan ampuma-aselain mukaan kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampumaradan ylläpitäminen edellyttää asealan elinkeinolupaa. Lisäksi elinkeinonharjoittajalla tulee olla palveluksessaan vastuhenkilö. Sekä asealan elinkeinoluvan

antaminen ja siihen liittyvä valvonta vastaisi pääpiirteissään ehdotettua ampumaratalupaa tai -ilmoitusta ja siihen liittyvää valvontaa. Asealan elinkeinonharjoittajan vastuuhenkilön nimeäminen ja henkilön valvonta vastaisivat pääpiirteissään ampumaradan vastuuhenkilön valvontaa. Ampumaratalupia ja ratoja koskevia ilmoituksia käsitteleväksi viranomaiseksi ehdotetaan Poliisihallitusta, joka on myös asealan elinkeinolupien lupaviranomainen. Valvontaviranomaisen ollessa sama ja valvonnan kohdistuessa päällekkäisiin toimintoihin on asealan elinkeinoluovasta kaupallisen ampumaradan ylläpitämisen ja osalta ehdotettu luovuttavaksi. Vastaava valvonnan ja lupaharkinnan sisältö olisi uudella rataluvalla ja toisaalta valvontaa uudessa rataluvassa voitaisiin kohdistaa aiempaa tehokkaammin myös radan käyttäjiin.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva ampuma-aseen käyttöön kouluttaminen kohdistuu lähes kokonaan yksityisellä turva-alalla työskenteleviin henkilöihin. Vartijan ampuma-aseen käyttöön oikeuttavan erityisen voimankäyttökoulutuksen kouluttajana toimiminen edellyttää yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (282/2002) 23 a §:n mukaista hyväksyntää. Hyväksyttävän on täytettävä lain 20 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdan vaatimukset eli hänen on oltava vähintään 18-vuotias, rehelleksi ja luotettavaksi tunnettu sekä henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan yksityisen turvallisuusalan vartijoiden ja järjestyksenvalvojen voimankäyttökoulutus edellyttää kouluttajalta voimankäyttökouluttaja koulutuksen hyväksytyä suorittamista. Lisäksi heidän tulee saada erillinen kouluttajahyväksyntä Poliisihallitukselta. Kyseinen hyväksyntä on määräaikainen ja voimassa pääsääntöisesti viisi vuotta. Voimankäyttökouluttajiin liittyvä koulutus ja hyväksymismenettely ovat kehittyneet voimakkaasti ampuma-aselain käyttöön kouluttamista koskevan sääntelyn säätämisen jälkeen. Huomioiden Poliisihallituksen myöntämän luvan ja sen edellytyksenä olevan lupaharkinnan sekä kouluttajiin kohdistuvan valvonnan, ei asealan elinkeinoluovasta kaupallisessa käyttöön koulutuksessa pidettäisi enää tarkoituksenmukaisena hyvin paljon päällekkäisen viranomaistoiminnan johdosta. Lupahallinnon lupaharkinnan ja siihen liittyvän valvonnan sekä tehtäviin liittyvän hyväksyntöjen ja lupien päällekkäisyyden johdosta, asealan elinkeinoluovasta kaupallisessa aseiden käyttöön kouluttamisesta ehdotetaan luovuttavaksi. Muille kuin yksityisen turva-alan ammattilaisille annettavan koulutuksen määrä on ollut määrällisesti pieni. Lisäksi koulutusta ovat tosiasiallisesti antaneet samat kouluttajat joilla on jo kouluttajahyväksyntä, ei muiden koulutettavien määrän johdosta voida sääntelyä pitää tarkoituksenmukaisena erityisesti, kun oikeushenkilön palveluksessa olleita kouluttajia on ollut vaikea valvoa.

Ehdotettujen muutosten jälkeen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan ampumaradan ylläpitämisen ja kaupallisen ampuma-aseen käyttöön kouluttamisen sääntelemiseen ja valvontaa erillisinä ase-elinkeinoon muotoina ei enää olisi tarvetta. Ampumaradalla tapahtuvaa toimintaa valvottaisiin kuitenkin ase-elinkeinoakin esimerkiksi silloin, jos kaupallisen ampumaradan pitämiseen liittyisi patruunoiden myyntiä.

5. Esityksen vaikutukset

1. Taloudelliset vaikutukset

Voimassaolevan ampuma-aselain 106 §:n säännökset edellyttävät hyväksytyin turvakaapin hankkimista alle 10 000:ltä luvanhaltijalta. Ehdotetun 106 §:n 3 momentin säännöksen mukaan jos säilytettävänä olisi enemmän kuin viisi ampuma-asetta, olisi ampuma-aseet säilytettävä sisäministeriön asetuksen mukaisessa turvakaapissa tai poliisin erikseen hyväksymissä säilytystiloissa. Ehdotettu säännös koskisi 68 000 luvanhaltijaa eli veloitteen piiriin tulisi noin 60 000 luvanhaltija. Turvakaapin hinta voidaan arvioida vähintään 400 euroksi, jolloin jos kaikki veloitteen piiriin tulevat hankkisivat turvakaapin, olisi luvanhaltijoiden kokonaiskustannus viiden vuoden siirtymäkauden kuluessa vähintään 24 miljoonaa euroa. Osalla säilytysvelvollisuuden piiriin tulevista luvanhaltioista on jo vaatimusten mukainen turvakaappi ja osa säilyttää aseensa poliisin hyväksymissä säilytystiloissa. Tätä osuutta ei ole mahdollista arvioida.

Tehokkaiden ilma-aseiden ehdotettu lisäsääntely koskisi arviolta todennäköisesti enintään kymmentä tuhatta ilma-asetta, määrän arviointi on vaikeaa yksityisen tuonin muodostaessa huomattavan osan kokonaistuonnista. Tehokkaiden ilma-aseiden osalta luvanhaltijoiden tulisi joko tehdä ilmoitus tai hakea lupaa. Siirtymäsäännösten mukaan lupaa haettaessa tai ilmoitusta tehtäessä asiat käsitellään maksutta. Siirtymäkauden jälkeen lupahakemusten määrä on arviolta noin 100 kappaletta ja ilmoitusten määrä noin 500 kappaletta vuodessa.

Ehdotuksella olisi vain vähäisiä yritysvaikutuksia, jotka kohdistuisivat vähäiseen yritysjoukkoon. Ehdotus merkitsisi, että ampuma-aselain luvanvaraisen ase-elinkeinoon piiriin tulisivat sellaiset yli 6,35 mm:n ilma-aseilla elinkeinoon harjoittavat yritykset, joilla ei jo ole ase-elinkeinoluovaa. Koska markkinoilla on vain vähän tällaisia ilma-aseita, voidaan uusien ase-elinkeinoonharjoittajien määräksi arvioida alle sata kappaletta.

Luvanvaraisuudesta luovuttaisiin kaupallista ampumarataa ylläpitävien sekä kaupallista ampuma-aseen käyttökoulutusta antavien elinkeinonharjoittajien osalta. Muutos koskisi myös olemassa olevia luvanhaltijoita siten, että heiltä poistuisi vuosittainen valvontamaksu. Uusia luvanhakijoita on vuosittain ollut enintään muutaman kymmenen kappaletta.

Lääkäriin ilmoitusvelvollisuutta koskevat muutokset vähentäisivät ilmoitusvelvollisuuden perusteella annettavien ilmoitusten määrää. Muutoksella olisi vähäinen vaikutus sekä yksityisen että julkisen sektorin terveydenhuollon työmäärään.

2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ampumaratalainsäädännön uudistaminen vaikuttaa lupa- ja valvontaviranomaisten tehtäviin. Ampumarataluvan antava ja peruuttava viranomainen olisi ehdotuksen mukaan Poliisihallitus, joka toimii tässä tehtävässä voimassa olevan lainsäädännönkin mukaan. Ehdotettu muutos edellyttää lupaviranomaiselta aikaisempaa yksityiskohtaisempaa lupahakemuksen perusteiden selvittämistä, mikä osaltaan lisää jonkin verran työtehtäviä. On tiedossa, että voimassaolevan lainsäädännön puutteiden vuoksi osalla ampumaradoista lupa-asiat eivät ole kunnossa, mikä tarkoittaa, että ehdotetun ampumaratalain voimaantulon jälkeen on odotettavissa huomattava väliaikainen lisäys Poliisihallituksen tehtäviin.

Ampumaratojen käytönaikainen valvonta on ollut vaihtelevaa. Tämän johdosta ehdotetun ampumaratalain voimaantulo voi lisätä poliisin valvontatehtävien lisääntymistä.

Maakuntien liitoille ehdotettava tehtävä ampumaratoja koskevan kehittämissuunnitelman laatimiseen on uusi tehtävä, joka aiheuttaa lisätyötä erityisesti suunnitelmaa ensi kerran lain voimaantulon jälkeen laadittaessa.

Tehokkaiden ilma-aseiden sisällyttäminen ampuma-aselain soveltamisalaan tarkoittaa ampuma-aselain mukaisten lupatehtävien lisääntymistä. Tehokkaiden ilma-aseiden osuus ampuma-aselain soveltamisalaan kuuluvien lupa- ja ilmoitusasioiden kokonaismäärästä on kuitenkin hyvin vähäinen.

Ehdotuksen mukaiset viranomaistehtävät on tarkoitettu hoidettaviksi olemassa olevin resurssein.

3. Ympäristövaikutukset

Ammuntaa harjoitetaan sekä ampumaradoilla että niiden ulkopuolella. Ampuma-aseella ampuminen synnyttää melua. Lisäksi lyijyluoteja ja -hauleja ammuttaessa rakenteisiin tai ympäristöön jää lyijyä. Ampumaratojen ympäristövaikutuksia säännellään ensisijaisesti ympäristölainsäädännöllä. Ympäristövaikutukset ovat tehokkaimmin hallittavissa silloin kun mahdollisimman suuri osa maaliinammunnasta tapahtuu ampumaradoilla. Siten ampumaratojen määrällä, laadulla ja sijainnilla on vaikutusta ympäristöön. Ehdotettu ampumaratalain 12 § sisältää Maakunnan liitoille velvoitteen laatia ja ylläpitää kehittämissuunnitelmaa maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta.

Ampumaratoja koskevan lainsäädännön uudistaminen selkeyttää viranomaismenettelyjä. Vähäisen ampumaradan luvanvaraisuuden muuttaminen ilmoituksenvaraisuudeksi osaltaan helpottaa viranomaismenettelyjä.

Viranomaismenettelyjen uudistaminen osaltaan helpottaa ratojen perustamista ja ylläpitoa.

Muilta osin ehdotuksella ei arvioida olevan vaikutuksia ympäristöön.

4. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Suomessa anastetaan satoja ampuma-aseita vuosittain. Lisäksi säilytettävänä olevia ampuma-aseita päätyy sellaisille asunnossa oleskeleville henkilöille, joilla ei ole oikeutta aseiden hallussapitoon. Ampuma-aseiden säilytys sääntöjen tehostamisella voidaan vähentää ampuma-aseisiin kohdistuvia anastusrikoksia sekä luvatta käyttöön saatujen ampuma-aseiden tarkoituksellista väärinkäyttöä ja niillä aiheutuneita vahinkoja.

Tehokkaiden ilma-aseiden sisällyttämisellä ampuma-aselain soveltamisalaan voidaan ehkäistä niillä tehtäviä rikoksia ja tapaturmia.

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia eri sukupuolten kannalta.

6. Asian valmistelu

1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitystä on valmisteltu sisäministeriön huhtikuussa 2012 asettamassa työryhmässä, jossa on ollut sisäministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön, Poliisihallituksen, Suomen Riistakeskuksen, Helsingin poliisilaitoksen, Suomen Ampumaurheiluliitto ry:n, Reserviläisurheiluliitto ry:n, Ampumaharrastusfoorumin, ja Suomen Ilma-aseharrastajat ry:n edustaja. Työryhmässä on lisäksi ollut pysyvinä asiantuntijoina Asealan Elinkeinonharjoittajat ry:n, Asekauppiaiden Liitto ry:n, Suomen Metsästäjälitto - Finlands Jägarförbundet ry:n ja puolustusministeriön edustaja.

Työryhmä on työnsä yhteydessä kuullut useita sidosryhmiä erikseen sekä järjestänyt alustavista ehdotuksistaan erillisen kuulemistilaisuuden. Kuulemisissa saadut kannanotot on huomioitu työryhmän jatkotyössä. Työryhmä on työssään ottanut huomioon myös sisäasiainministeriön aseturvallisuustyöryhmän vuoden 2012 alussa jättämän raportin suositukset. Lisäksi on huomioitu ympäristöministeriön asettaman ampumaratojen ympäristölupaohjeistusta valmistelevan työryhmän kesäkuussa 2012 antamassa raportissa olevat suositukset.

2. Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Ehdotuksesta on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoasiainministeriö, Poliisihallitus, Pääesikunta, Rajavartiolaitoksen esikunta, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tulli, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Suomen riistakeskus, Sotamuseo, Metsähallitus, ampuma-aselautakunta, Suomen Lääkäriliitto ry., Tehy ry, Ampumaharrastusfoorumi, Asehistorian Liitto ry., Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asealan Elinkeinonharjoittajat ry., Suomen Ampumaurheiluliitto ry., Suomen Ampumahiihtoliitto ry., Reserviläisurheiluliitto ry., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry., Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Aseseppien Yhdistys ry., Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Suomen Ilma-aseharrastajat .y, Suomen Jousimetsästäjien Liitto ry., Asekauppiain Liitto ry., Suomen Reserviupseeriliitto ry., Reserviläisliitto ry., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti rp., Suomen Keskusta rp., Kansallinen Kokoomus rp., Svenska Folkpartiet i Finland rp., Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) rp., Vihreä Liitto rp., Vasemmistoliitto rp., Perussuomalaiset rp. sekä maakuntien liitot.

Lausunnon ovat antaneet seuraavat tahot: maa- ja metsätalousministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoasiainministeriö, Poliisihallitus, Pääesikunta, Rajavartiolaitoksen esikunta, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Tulli, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Suomen riistakeskus, Sotamuseo, Metsähallitus, ampuma-aselautakunta, Suomen Lääkäriliitto ry., Tehy ry, Ampumaharrastusfoorumi, Asehistorian Liitto ry., Suomen Asehistoriallinen Seura ry., Asealan Elinkeinonharjoittajat ry., Suomen Ampumaurheiluliitto ry., Suomen Ampumahiihtoliitto ry., Reserviläisurheiluliitto ry., Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry., Suomen Kuntaliitto ry, Aseseppien yhdistys ry., Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Suomen Ilma-aseharrastajat ry, Suomen Jousimetsästäjien Liitto ry., Asekauppiain Liitto ry., Suomen Reserviupseeriliitto ry., Reserviläisliitto ry., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry., Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti rp., Suomen Keskusta rp., Kansallinen Kokoomus rp., Svenska Folkpartiet i Finland r.p., Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) rp., Vihreä Liitto rp., Vasemmistoliitto rp., Pohjanmaan liitto, Keski-Suomen liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Hämeen liitto, Etelä-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Savon liitto, Lapin liitto, Uudenmaan liitto, Kainuun liitto, Pirkanmaan liitto sekä Varsinais-Suomen liitto.

Lausunnonantajat ovat todenneet seuraavaa.

Oikeusministeriö on esittänyt tehokkaita ilma-aseita ja kaasusumuttimia koskevien säännösten ja erityisesti niitä koskevien perustelujen tarkentamista. Sen mukaan ehdotettu muutos, jonka mukaan ampuma-aseilmoituksen tietoja voitaisiin säilyttää kolme vuotta hallintoasiain tietojärjestelmässä, on asianmukaisesti perusteltu. Se on lisäksi esittänyt useita teknislouhteisia korjausehdotuksia, jotka on huomioitu jatkovalmistelussa.

Ympäristöministeriön mukaan jatkovalmistelussa on tarpeen sovittaa 12 §:ssä määritelty tehtävä maakunnan liiton tehtävien määrittelyyn muussa lainsäädännössä. Tältä osin sääntely on jätetty valmistelutyöryhmän ehdotuksen mukaiseksi.

Poliisihallituksen mukaan sen ei tulisi toimia ampumaratalupaviranomaisena. Poliisihallitus on pitänyt hyvänä sitä, että lääkärin ja terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä ilmoituksia voitaisiin ehdotuksen mukaan säilyttää kolme vuotta. Ehdotettuja muutoksia lääkärin ilmoitusvelvollisuuteen ei kuitenkaan tule aseturvallisuutta huonontavina toteuttaa. Ehdotetut linjaukset on tehty perusteellisessa työryhmävalmistelussa asiantuntijakuulemisten jälkeen, eikä niitä ole jatkovalmistelussa muutettu.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan oikeuspsykiatriseen tutkimukseen määrättyjä koskeva ilmoitusvelvollisuus on tarpeeton, koska lupaviranomaisella on sopimattomuutta koskeva tieto jo olemassa. Itsemurhaa yrittäneen mielisairaana henkilönkin osalta ilmoitusoikeus olisi riittävä.

Tietosuojavaltuutetun lausunnon mukaan potilasasiakirjoissa olevan tiedon käyttäminen ampuma-aselain 114 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin on hoitodokumentaation käyttötarkoituksesta poikkeavaa käyttöä. Ehdotuksen perustelut ovat suppeat siltä osin, ovatko keinot tehokkaita tavoitteiden toteuttamisessa. Henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamista koskeva ehdotus sisältäisi oikeuden tallettaa ampuma-aseilmoituksia koskevat tiedot hallintoasiain tietojärjestelmään. Poliisi ryhtyisi rekisteröimään terveydentilätietoja henkilöistä, joilla ei ole asiallista yhteyttä poliisiin. Tämä muodostaisi poikkeuksen poliisin rekisterinpidossa, koska poliisi pitäisi rekisteriä henkilöistä, joilla ei ole aselupaa. Esitystä ei tule hyväksyä ilman perusteellista selvitystä siitä, että muita kuin luvanhaltijoita koskevien ilmoitusten säilyttäminen ja rekisteröiminen käytännössä parantaa aseturvallisuutta. Jos tallettaminen hyväksytään, on välttämätöntä, että ehdotetut käsittelysäännöt eli säilyttäminen piilotietona asetietojärjestelmässä sisältyvät

säännökseen. Säilyttämistä koskevan kolmen vuoden määräajan osalta perustelut ovat suppeat eikä ajan asianmukaisuutta voida arvioida. Ehdotettu oikeus aselupatietojen luovuttamisesta puolustusvoimille ja rajavartiolaitokselle virka-aseen kantamista koskevan sopivuuden arviointia varten, jättää avoimeksi, rajattaisiinko oikeus vain niihin henkilöihin, joilla on virka-aseen kantamiseen oikeuttava lupa.

Suomen Riistakeskuksen mukaan säilyttämistä koskeva muutos merkitsee suurelle osalle metsästäjiä ja ammunnan harrastajia merkittäviä kustannuksia ja vaikuttaa ampuma-aseiden kauppaan. Anastusrikoksia ehdotus ei todennäköisesti vähennä.

Reserviläisurheiluliiton, Reserviläisliiton ja Reserviupseeriliiton lausunnon mukaan vähäisen ampumaradan määritelmää tulisi muuttaa siten, että vähäiseksi katsottaisiin ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa. Lupaviranomaista tulisi harkita ja sillä tulisi olla riittävät resurssit. Luvan peruuttaminen sillä perusteella, että luvanhaltija ei enää ole sopiva, on muutettava muotoon "ei täytä tämän lain mukaisia edellytyksiä", taikka muutettava perusteluja ohjaamaan lain tulkintaa tähän suuntaan. Ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman sisällyttäminen ehdotettuun ampumaratalakiin on tärkeää. Koska jo ehdotettu 10 000 laukauksen yläraja vähäiselle ampumaradalle tarkoittaisi jo hyvin suuren osan radoista jäämistä jatkossa ilmoituksenvaraisuuden piiriin ja koska voimassaolevilla radoilla on jo lupa, joka säilyisi, ei ehdotettua muutosta ole jatkovalmistelussa toteutettu.

Ampumaharrastusfoorumin lausunnon mukaan ampumaratalakiin tulee kirjata lähtökohtainen tavoite turvata kaavoitustoiminnalla ratojen olemassaolo. Laissa tulee tuoda esille, että ampumaradat ovat osa valtakunnallista liikuntapaikkaverkostoa ja että niissä järjestetään lakisääteisiä ampumakokeita. Ampumaratojen luokittelu tulisi sisällyttää myös ympäristölainsäädäntöön. Ampumaratalakiin tulisi sisällyttää oikeus kieltää ulkopuolisten liikkuminen radan suoja-alueella. Ympäristölupaa ei tule asettaa rataluvan käsittelyn edellytykseksi, ettei lupaprosessi tarpeettomasti veny. Lupia tulee voida muuttaa joustavasti vähäisten radan toiminnassa tapahtuvien muutosten johdosta.

NRA Kansallinen Kivääriyhdistys katsoo, että ampumaratojen valvonta tulee keskittää aluehallintovirastoille, ratojen tekninen valvonta ja rakennussuunnittelutehtävät Puolustusvoimien Materiaalilaitokselle. Ehdotettu lääkärin ilmoitusvelvollisuutta ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeutta koskeva muutos on valmisteltu ilman käytännön työtä tekevien lääkärin tietoja ja esitys loukkaa potilas-lääkärisuhteen tietosuojaa ja lääkärin vaitiolovelvollisuutta. Esitys kaventaa edelleen lainkuuluaisten kansalaisten mahdollisuuksia harrastaa ampuma-aseilla metsästystä, urheiluammuntaa ja reserviläisammuntoja. Yhdistys on esittänyt, että toimialaministeri kutsuu uuden työryhmän tekemään tarpeelliset korjaukset esitykseen.

Asekauppiaiden Liitto pitää esitystä ampuma-aselain muutoksista pääsääntöisesti hyvinä. Ampumaratojen valvojaksi ehdotetaan poliisia. Liitto esittää, että lainkohtaa voisi lieventää jollakin muulla ilmaisulla tai osoittaa valvonta luvanhaltijan velvollisuudeksi.

Suomen Ampumaurheiluliitto näkee ehdottoman tärkeänä, että ampumaratalakiin kirjataan sen soveltamisalaan sekä ratamäärityksiin ilmaisu, että ampumaradat ovat liikuntalain alaisia liikuntapaikkoja. Ratavastaavalle tulisi antaa oikeus tarkastaa radankäyttäjien ampuma-aseiden hallussapitoluvat. Ampumaradan suoja-alueella kulkemisen tulisi olla kiellettyä ampumaratalain perusteella. Lakiin tulisi kirjata, että maakuntien liittojen tulee kehittämissuunnitelman laatimisen ja ylläpidon lisäksi aktiivisesti tukea kehittämistoimenpiteitä riittävän ampumarataverkoston olemassaolon ja toimivuuden varmistamiseksi.

Patruunoiden muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvan kuljettamisen ja säilyttämisen sääntely tulisi siirtää kokonaisuudessaan ampuma-aselakiin.

Suomen Metsästäjäliitto pitää tärkeänä saada sisäministeriön ja sen asettaman työryhmän valmisteleva ampumarata- ja ampuma-aselakiesitys esitetynlaisena hyväksytyksi. Aseturvallisuuden parantamisessa tulisi jatkossa keskittyä laittomiin aseisiin sekä syrjäytymisen ehkäisyyn ja henkisen hyvinvoinnin edistämiseen. Aselakia tulisi muuttaa siten, että aseiden vaihtaminen uuteen olisi mahdollista nykyistä yksinkertaisemmin lupamenettelyin.

Suomen Riistakeskuksen mukaan ehdotettu säilytystä koskeva säännös, jonka mukaan yli viisi ampuma-asetta tulisi säilyttää turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa, merkitsi suurelle osalle metsästäjiä ja muita ammunnan harrastajia merkittäviä kustannuksia pitkältä siirtymäajasta huolimatta. Anastusrikoksiin ehdotetuilla säännöksillä ei olisi vaikutuksia rikollisten varustautuessa tehokkaammilla murtovälineillä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen mukaan vähäiselle ampumaradalle ehdotettu 10 000 laukauksen vuosiraja on pääosin toimiva, mutta yhdistys tukee myös esityksiä rajan korottamisesta. Se tukee esitysluonnoksessa esitettyä aseiden turvalliseen säilytykseen liittyviä määräyksiä.

Suomen Ilma-aseharrastajilla ei ole huomautettavaa ampumaratalakia koskevaan esitykseen. Yhdistys esittää, että ampuma-aselaki uudistetaan kokonaisuudessaan.

Suomen Asehistoriallisen Seuran mukaan ampumaratojen luokittelu käyttömäärän mukaan on järkevä. Tärkeää, että säilyy maanomistajan oikeus ampua omalla maallaan. Perustelujen vaatimus, että maanomistajan oltava paikalla, on kohtuuton ja perustuslain vastainen. Poliisihallitukselle ehdotettava oikeus saada salassapitovelvollisuuden

estämättä valvonnassa välttämättömiä tietoja on perusteeton ensisijaisesti maankäyttöä koskevassa asiassa. Velvollisuus säilyttää ampuma-aseet eräissä tapauksissa turvakaapeissa on ylimitoitettu. Kaasusumuttimille tulisi luoda ilmoitusmenettely lupajärjestelmän sijaan. Ampuma-aseita tulisi korjata myös muut siinä havaitut puutteet.

Asehistorian Liiton mukaan kaavoitus tulee laatia siten, että ampumaurheilun toimintaedellytykset turvataan ympäristöä kunnioittaen ja naapurushaittoja aiheuttamatta. Kaikkien eri luokkiin kuuluvien ampumaratojen lupaprosessit tulee olla joustavia eikä lupahinnoittelusta saa tulla raskasta ja kallista. Yksityishenkilön aktiivinen asekeräily ja passiivinen museossa säilyttäminen tulisi laissa eriyttää.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue, Suomen Ruotsalainen Kansanpuolue, Suomen Keskusta, Vasemmistoliitto, Vihreä Liitto sekä Suomen Kristillisdemokraatit ovat pitäneet ehdotusta lähtökohtaisesti kannatettavana. Vasemmistoliitto pitää esityksen puoliautomaattisia aseita koskevaa sääntelyä riittämättömänä. Vähintään puoliautomaattisia käsiaseita tulisi koskea samat määräykset kuin erityisen vaaralliseksi luokiteltuja aseita. Yhden henkilön hallussa pitämien aseiden määrän rajoittamista sekä aselupien määräaikaisuuden laajentamista tulisi harkita. Lisäksi puoliautomaattiset aseet tulisi lukumäärästä riippumatta säilyttää turvakaapissa tai poliisiin hyväksymässä säilytystilassa. Turvallisemman säilytysvaatimuksen ulottamista myös viittä asetta pienempään määrään tulisi harkita. Ehdotettua tehokkaan ilma-aseen kaliiperin alarajaa pienempi, esimerkiksi 5,5 mm kaliiperi tekisi laista tehokkaamman. Lisäksi ilma-aseiden vaarallisuutta tulisi tarkastella ammuksen lähtönopeuden perusteella. Ilma-aseiden lupamenettelystä ei ole syytä poiketa esimerkiksi sillä perusteella, että henkilöllä on ampuma-aselupa. Myös tehokkaimpia jousiaseita tulisi koskea vastaava sääntely kuin ilma-aseita. Esityksen mukaan poliisi saa säilyttää lääkärin tekemää ampuma-aseilmoitusta enintään kolme vuotta. Väärinkäytöksen estämiseksi olisi harkittava myös pidempää säilytysaikaa. Vihreä Liitto olisi valmis myös esitettyä pidemmälle meneviin tiukennuksiin. Vaikka ase tai sen osa nykyisessä esityksessä pitääkin lukita, olisi osan erillään pitäminen hyvä lisävarotoimenpide. Parasta olisi, jos kaikki aseet tulisi säilyttää hyväksytyssä turvakaapissa tai poliisin hyväksymässä säilytystilassa Kauhajoen tutkintalautakunnan suosituksesta Vihreä Liitto kannattaa sitä, että tulivoimaiset pienaseet, joilla on mahdollisuus ampua lyhyessä ajassa paljon laukauksia, tulisi kerätä pois eikä antaa näille uusia lupia sekä puoliautomaattiaselaitteiden kieltämistä kokonaan. Nämä aseet tulisi ainakin säilyttää turvakaapissa tai poliisin hyväksymissä tiloissa. Varsijouset tulisi saattaa luvanvaraisiksi. Tehokkaan ilma-aseen kaliiperin alaraja tulisi Vihreän Liiton mukaan laskea 5,5 mm:iin, koska sillä saa jo tuhoa aikaiseksi.

Lääkäriliitto on todennut, että ehdotuksessa lääkärin ilmoitusvelvollisuutta koskevaa kohtaa tarkastetaan ja muutetaan järkiperaisella tavalla, joka palvelee myös käytännön lääkärin työtä. Ilmoitusvelvollisuus on perusteltua ehdotuksessa mainituissa kahdessa tapauksessa. Tapaukset, jolloin ilmoitus on tehtävä, tulee olla lain tasolla kirjattua. Lääkäriliitolla ei ole huomauttamista myöskään ehdotettuun valtuussäännökseen.

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä, että lääkärin ilmoitusvelvollisuus rajataan. Ilmoitusoikeuden säilyttäminen kuitenkin mahdollistaa vaarallisiksi havaituista henkilöistä ilmoittamisen. Ehdotetussa ampumaratalain 12 §:ssä säädettäisiin ampumarataverkoston kehittämisen suunnittelusta. Ehdotettu tehtävä olisi kunnallishallintoon kuuluville maakuntien liitoille uusi tehtävä ja ristiriidassa kuntien tehtävien karsimistavoitteen kanssa. Ampumarataverkoston suunnittelu tulee ratkaista maankäyttö- ja rakennuslain säännösten puitteissa.

Ampumaratalain 12 §:ssä esitettyä veloitetta laatia ja pitää ajan tasalla ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmaa ovat maakuntien liitoista kannattaneet Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan sekä Hämeen liitot. Ne ovat esittäneet, että suunnittelu kytkettäisiin valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja tehtävään varattaisiin resurssit. Ehdotusta ovat vastustaneet Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Lapin ja Uudenmaan liitot. Niiden mukaan liitoilla ei ole resursseja eikä asiantuntemusta. Suoraa kantaansa eivät ole ilmaisseet Kainuun, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen liitot, jotka ovat painottaneet lupaviranomaisen ja liittojen yhteistyötä.

Sisäministeriön rajavartio-osasto pitää kannatettavana nyt esitettyyn henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 §:n 1 momenttiin ehdotettua lisäystä uudeksi 20 kohdaksi poliisiin mahdollisuudesta luovuttaa muun muassa Rajavartiolaitokselle poliisin henkilörekisteristä tietoja, jotka ovat tarpeen ampuma-aseen kantamiseen virkatehtävässään oikeutetun henkilön ampuma-aseen kantamista koskevan sopivuuden arvioimista varten.

Ampuma-aselautakunnan mukaan ehdotettu ampumaratalaki on pääsisällöltään hyvä. Ehdotettujen ampuma-aselain muutosten perusteet lautakunta näkee perusteltuina. Säilytysäännöksiä on selkiytetty ja linjattu laissa sopivalla tavalla. Viranomaiselle ehdotettu tiedottamisvelvoite on keskeisessä osassa aseturvallisuuden kannalta. Reserviläisurheiluliiton edustaja on jättänyt lausuntoon eriävän mielipiteensä. Lausunnoista on laadittu yhteenveto.